ИНСОНГА НАФ КЕЛТИРИШ – ОЛИЙ БАХТ

ИШОНЧ

ЎЗБЕКИСТОН КАСАБА УЮШМАЛАРИ ФЕДЕРАЦИЯСИ ГАЗЕТАСИ

13 январь, сешанба 1998 йил №5 (507)

Сешанба, пайшанба ва шанба кунлари чиқади

УШБУ СОНДА:

2-БЕТДА
«КИМОШДИ» ЭМАС, «КИМТУШДИ» САВДОСИ САРИ...
3-БЕТДА
ҲУҚУҚИЙ БАРКАМОЛЛИК– ДАВЛАТ КАМОЛОТИ
4-БЕТДА
КОНСЕРВАЦИЯ – САҚЛАШ ДЕМАК

14 январь - Ватан ҳимоячилари куни

Ҳаво чегаралари соқчилигида

Мамлакатимиз Қуролли Кучларининг барча жангчилари сингари ҳаво хужумидан мудофаа қўшинларидаги жангчилар, хизматчилар ҳам анъанавий байрамлари - Ватан ҳимоячилари кунини муносиб кутиб олмоқдалар. Ҳаво ҳужумидан мудофаа қўшинларининг шахсий таркиби ўз жанговар маҳоратини кун сайин такомиллаштириб, замонавий мураккаб жанговар техникани дадил ўзлаштирмоқда, жанговар навбатчилик вазифаларини ишонч билан бажармоқда.

Полковник Шавкат Иброҳимов командирлик қилаётган ҳарбий қисм республика ҳаво ҳужумидан мудофаа қўшинларида энг яхши қисмлардан бири ҳисобланади. Ўтган йил якунлари бўйича бу қисм жанговар ва ижтимоий-сиёсий тайёргарликда совринли ўринлардан бирини эгаллади. «Жанговар техника ва қуролни қатъият билан ўрганиш, уюшқоқлик ва интизомни мустаҳкамлаш - ҳар бир ҳарбий хизматчининг бурчи» - бу ҳарбий жамоанинг шиори ана шундай.

Бу жамоа ишининг ўзига хос жиҳати шундаки, у узлуксиз жанговар навбатчиликда бўлади. Бу ерда ёшлар хизмат қилади, уларнинг зиммасига жанговар меҳнатнинг қийин, лекин фахрли қисми тушган. Жанговар навбатчилик давомида ёш жангчилар қисмнинг тажрибали офицер ва аскарлари раҳбарлигида ўз маҳоратларини муваффақият билан оширмоқдалар.

Шу ҳарбий қисмда бўлган вақтимизда мамлакатимизнинг турли вилоятларидан чақирилган кўплаб йигитлар билан суҳбатлашдик.

- Мен харбий хизматга Фарғона вилоятининг Тошлоқ туманидан чақирилганман, - дейди оддий аскар Маъмуржон Ирисов.

- Уч ойдан буён хизмат қиляпман. Шу қисқа вақт ичида кўп нарсани ўргандим. Ватанга меҳр нималигини шу ерда тушундим. Армия инсонга ўз мамлакати фуқароси эканини, мамлакат мустақиллиги унинг ўзига ҳам боғлиқ эканини англаб етишга имкон беради. Армияда хизмат қилишнинг ўз қийинчиликлари бор, албатта. Биз муаммоларни енгиб ўтишга ҳаракат қиляпмиз. Қисмимизда турли миллатга мансуб йигитлар хизмат қилади. Яқинда Қуролли Кучларимизнинг олти йиллигини - Ватан ҳимоячилари кунини ҳаммамиз биргаликда нишонлаймиз. Қисмимиз аҳил харбий жамоадир. Бу аҳиллик ҳаммамизга жанговар маҳоратни такомиллаштиришда, мураккаб жанговар техникани ўзлаштиришда, жанговар навбатчилик вазифаларини ўз вақтида сифатли бажаришда ёрдам бермоқда.

- Мен Андижон вилоятининг Хўжаобод туманиданман, - дейди оддий аскар Зуҳриддин Дадажонов. - Хизмат қила бошлаганимга саккиз ой бўлди. Бу ерда менга кўп нарса маъқул бўлмоқда. Қисмимизда яхши хизмат қилиш учун барча зарур шароит яратилган. Командирларнинг доимий ғамхўрлиги туфайли жанговар тайёргарлик пухта ташкил этилган, замонавий жанговар техника ўрганилмоқда. Қисмдаги тарбиявий иш жамоамизда соғлом маънавий-ахлоқий муҳитни вужудга келтирмоқда, аскарларда Ватан ҳимоячилари учун зарур бўлган ўз халқига, ҳарбий қасамга садоқатни шакллантирмоқда.

- Ота-оналаримиз ва дўстларимиз биздан хотиржам бўлсин, биз уларнинг ишончини оқлаймиз, - дейди Наманган вилоятидан келган сержант Муҳаммад Махсумов. - Биз, ёш жангчилар зиммамиздаги катта масъулиятни чуқур ҳис этамиз ва ҳамиша сезиб турамиз. Байрамимиз - Ватан ҳимоячилари куни арафасида шуни айтмоқчиманки, бундан буён ҳам жонажон юртимизга садоқат билан хизмат қилаверамиз, унинг сарҳадларини ҳушёрлик билан қўриқлайверамиз.

Фарғоналик оддий аскарлар Денис Кримцов, Юрий Гайнутдинов, бухоролик Тошбой Сафаров, Нукусдан Асхад Муслимов ва бошқа жангчилар ҳам шундай фикр билдиришди.

Қисмда аскарлар ва сержантлар харбий хизматни сифатли ўташи учун барча зарур шароитлар яратилган. Иссиқ ва ёруғ казармалар, яхши жиҳозланган маиший хоналар, ошхона, аскарлар чойхонаси уларнинг хизматида. Бу ерда замонавий клуб, ўн мингта китоб сақланаётган кутубхона, шунингдек, магазин, ҳаммом ва бошқа маданий-маиший иншоотлар ишлаб турибди. Қизиқарли маданий тадбирлар мунтазам ва юксак савияда ўтказилмоқда. Аскарлар бўш вақтларида телекўрсатувларни томоша киладилар, радио, магнитофон тинглайдилар. Бу ерда кинофильмлар тез-тез намойиш қилинади, бадиий ҳаваскорлар тўгараги ишлаб турибди.

Тиббий пунктларда тажрибали ҳарбий врачлар меҳнат қилмоқда.

Қисмда муаммолар ҳам мавжуд, лекин аҳил ҳарбий жамоа уларни муваффақиятли ҳал этмоқда.

Ҳарбий қисмда Ватан ҳимоячилари кунини байрам қилади. Қуролли Кучлар фахрийлари, аскарларнинг ота-оналари, жамоат ташкилотларининг вакиллари, мамлакатимиз маданият ва санъат арбоблари билан учрашувлар, суҳбатлар бўлмоқда.

Т. БОТИРБЕКОВ,
ЎзА мухбири.

Суратларда: Полковник Шавкат Ибрагимов командирлик қилаётган ҳарбий қисм жангчилари ҳаётидан лавҳалар.

А.РИСҚИЕВ
(ЎзА) олган суратлар.

Буюк алломалар тўйига ҳозирлик

Республика Вазирлар Маҳкамасида буюк муҳаддис Имом ал-Бухорийнинг 1225 йиллиги, қомусий аллома Аҳмад ал-Фарғонийнинг 12ОО йиллик юбилейига тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш ташкилий қўмитасининг мажлиси бўлди. Уни Бош вазирнинг биринчи ўринбосари, мазкур ташкилий қўмита раиси И. Жўрабеков бошқарди. Таъкидландики, ҳадис илмининг равнақига беқиёс ҳисса қўшган улуғ муҳаддис Имом ал-Бухорий ва дунёга буюк математик, географ, физик сифатида танилган Аҳмад ал-Фарғонийларнинг юбилей тантаналари шу йил октябр ойида нишонланади. Бутун мамлакатимизда ушбу хайрли тўйларга тайёргарлик ишлари қизғин авж олдириб юборилди. Жумладан, Самарқанд вилоятидаги Имом ал-Бухорий мақбараси ва масжидини таъмирлаш ҳамда бу ерда қадимий миллий меъморчилик анъаналари билан уйғунлашган замонавий иншоотлардан иборат муҳташам ёдгорлик мажмуини барпо этишга киришилди. Бу ишга республикамизнинг кўпгина таниқли усталари жалб қилинади. Асосий бинокорлик ишлари «Усто» бирлашмаси зиммасига юклатилган. Аҳмад ал-Фарғоний юбилейигача Фарғона шаҳридаги аллома номи билан аталувчи боғ қайта таъмирланади. Шаҳар марказида қомусий аллома ҳайкали ўрнатилади. Қува шаҳрида «Шаҳристон» археологик ёдгорлиги таъмирланиб, Аҳмад ал-Фарғонийнинг рамзий мақбараси барпо этилади, аллома музейи қурилади.

Самарқанд ва Фарғонада ҳар икки бобокалонимиз илмий меросининг жаҳон фани ва маданиятида тутган ўрнига бағишланган ҳалқаро илмий конференциялар ўтказилади. Буюк аждодларимизнинг асарлари чоп этилади, уларнинг ҳаёти ва фаолиятига бағишланган китоблар чиқарилади.

Мажлисда кун тартибидаги масала юзасидан Тошкент шаҳар меъморчилик устахонаси раҳбари А.Турдиев, Ўзбекистон мусулмонлари идораси раиси, муфтий А.Баҳромов, Фарғона вилояти ҳокимининг биринчи ўринбосари А.Отабоев, Ўзбекистон Фанлар академияси президенти Т.Жўраев, ал-Фарғоний юбилейига бағишланган театрлашган томошанинг режиссёри Р.Ҳамидов ва бошқаларнинг ахборотлари тингланди. Муҳокама этилган масалалар юзасидан тегишли вазирлик ва ташкилотларга аниқ топшириқлар берилди.

Сўзга чиққанлар кенг миқёсда нишонланадиган бу юбилейлар миллий қадриятларимизни тиклаш, маънавиятимизни юксалтиришда катта аҳамиятга эга эканлиги, шу боис уларни ўтказишга пухта ҳозирлик кўриш муҳимлигини таъкидладилар.

Мажлисда Ўзбекистон Республикаси Президентининг Давлат маслаҳатчилари У.Раҳматов, В.Норов, Р.Баҳодиров, Бош вазир ўринбосарлари А.Азизхўжаев, Р.Юнусов, Тошкент шаҳар ҳокими К.Тўлаганов иштирок этди.

/ЎзА/

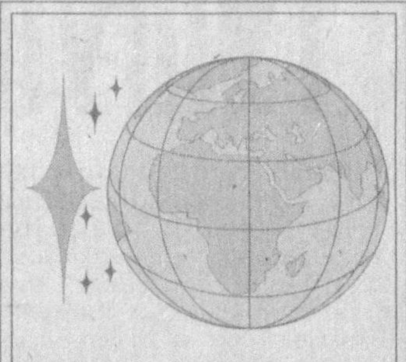

ЕТТИ ИҚЛИМ НАФАСИ

АҚШ Фазони тадқиқ қилиш бошқармаси бир неча кун бурун Ой сайёраси ҳақида маълумотлар тўплайдиган сунъий йўлдош учирган эди. Олинган хабарларга кўра, сўнгги йигирма йил ичида Ойни тадқиқ этишга қаратилган биринчи сунъий йўлдошнинг сафари муваффақиятли ўтмоқда. АҚШ Фазо мутахассисларининг айтишича, сунъий йўлдошнинг Ойга сафари бир ярим йил давом этади.

* * *

Исроил ҳукумати муборак Рамазон ойи муносабати билан хайрли ишни амалга оширди. Мамлакат қамоқхоналарида тутқунликда бўлган 22 нафар араб миллатига мансуб киши озодликка чиқарилди.

* * *

Буюк Британияда марҳум Уэльс маликаси Диана хотирасига катта боғ яратиш мўлжалланмоқда. Ушбу хотира боғи Лондондаги Кенсингтон қасри яқинида барпо этилади. Бироқ, қаср атрофида яшайдиган аҳоли хотира боғининг айнан шу жойда қурилишига қаршилик билдирмоқда.

* * *

Вьетнам полицияси АҚШда қотиллик айби билан қоралланган Мигуан Кон исмли жиноятчини тутиб, Америка маъмурларига топширди. Вьетнамда туғилган бу кимса бир неча йил олдин Нью-Йоркда қатор қотилликлар содир этиб, АҚШ полицияси томонидан қидирилмоқда эди. Мигуан Кон Нью-Йорк полициясидан қочиб, она ватанига келганида Вьетнам полицияси қўлига тушди.

* * *

Индонезияда миллий валюта қадрининг пасайиши давом этмоқда. Мамлакат аҳолиси бундан саросимага тушиб қолди. Дўконларда ун, гуруч, шакар каби маҳсулотлар ур-тўполон билан сотиб олинмоқда. Индонезияликлар миллий валюта курсининг тушиб кетиши оқибатида озиқ-овқат маҳсулотлари танқислиги юз беради, деб қўрқмоқдалар.

* * *

Бир ҳафта бурун Дания пойтахти Копенгаген шаҳрида ўрнатилган машҳур Сув париси ҳайкалининг боши ўғирлаб кетилган эди. Дания халқининг миллий ифтихори саналган бу ҳайкалнинг боши номаълум кишилар томонидан темир арра билан кесиб олинган эди. Ўтган ҳафта охирида сув парисининг боши ўғрилар томонидан қайтарилди. Энди ҳайкалтарошлар бу бошни танага қандай қилиб ўрнатиш устида бош қотирмоқдалар.

* * *

Францияда янги йилнинг дастлабки кунлариданоқ қимматчилик бошланиб кетди. Бугунги кунда бу мамлакатдаги озиқ-овқат маҳсулотларининг нархлари аввалгидан 10-15 фоизга кўтарилди. Шунингдек, бензин 12 фоизга, телефон орқали сўзлашиш тарифлари эса 16 фоизга қимматлашди.

* * *

Японияннинг Нагано шаҳри ва унинг атрофида қалин қор ёғди. Сўнгги йиллар ичида бу ерда сира қор ёғмаган эди. Яқин кунларда бўлиб ўтадиган Нагано қишки олимпиада ўйинлари ташкилотчиларига бу қор катта қувонч бағишлаган бўлса-да, транспорт ҳайдовчиларига катта ноқулайликлар туғдирди. Йўлларни қор босиб қўйгани туфайли бир қанча йўл ҳаракати ҳалокатлари бўлди. Оқибатда, 200 га яқин киши шикастланди.

Жаҳон ахборот агентликлари хабарлари асосида.

ВИЛОЯТ КЕНГАШЛАРИ МАЖЛИСЛАРИ

Касаба уюшмалари Бухоро вилоят кенгашининг мажлиси бўлиб ўтди. Мажлисда Ўзбекистон касаба уюшмалари XY қурултойи қарорларидан келиб чиққан вазифаларнинг бажарилиши ҳамда инсон манфаатлари йили якуни тўғрисидаги ахборот тингланди.

Кенгаш мажлисида ташкилий масала кўрилди. Ш.Хайруллаев нафақага чиқиши муносабати билан кенгаш раиси вазифасидан озод этилди.

Вилоят ҳокимлиги ижтимоий таъминот бошқармасининг бошлиғи бўлиб ишлаб келаётган Саида Ибодовна Сайфуллаева касаба уюшмалари вилоят кенгаши раиси этиб сайланди.

* * *

Касаба уюшмалари Хоразм вилоят кенгашининг YI мажлиси бўлиб ўтди. Унда ташкилий масала кўрилди. Қ.Сафоев бошқа ишга ўтганлиги муносабати билан касаба уюшмалари вилоят кенгаши раиси вазифасидан озод қилинди.

Янгибозор туман ҳокими бўлиб ишлаб келган Марат Матёқубович Юсупов касаба уюшмалари Хоразм вилояти кенгаши раиси этиб сайланди.

Шихназар АҲМЕДОВ.

«Тошкент» республика қимматли қоғозлар биржасида

Шу биржада бўлиб ўтган оддий акциялар савдосида 8 та ҳиссадорлик жамиятлари қатнашди. Улар 10,4 мингта акцияларини сотиб - 8,3 миллион сўмлик маблағ эгаси бўлдилар. Шу савдода 14 та брокерлик идоралари яхши фаолият кўрсатдилар. Энг катта натижага Наманган вилояти «Жаҳон бозори» ҳиссадор жамияти эришди - 1,5 миллион сўмлик оддий акцияларини сотилишига эришдилар. Республика ҳудудлари бўйича биринчи ўринни Наманган бўлими -3,1 миллион сўм, иккинчи ўринни Сирдарё бўлими - 2,2 миллион сўм, учинчи ўринни Тошкент вилоят бўлими - 1,3 миллион сўм эгалладилар. Йил бошидан буён - 10,8 миллион сўмлик 12,9 мингта акциялар сотилди.

Ўзбекистон Республикаси Марказий банки ахбороти

Ўзбекистон Республикаси Марказий банки 1998 йил 13 январдан бошлаб ҳисоб ва божхона тўловлари учун хорижий валюталарнинг сўмга нисбатан қуйидагича:

1 Австралия доллари	51,71
1 Австрия шиллинги	6,29
1Англия фунт стерлинги	130,09
10 Бельгия франки	21,47
1Голландия гульдени	39,27
10 Греция драхмаси	2,80
1 Дания кронаси	11,60
1 БАА дирхами	21,95
1 АҚШ доллари	80,63
1 Миср фунти	23,80
1 Ирландия фунти	110,38
1 Исландия кронаси	1,11
10 Испания песети	5,23
100 Италия лираси	4,50
1 Канада доллари	56,35
1 Хитой юани	9,74
1 Қувайт динори	263,41
100 Ливан фунти	5,28
1 Малайзия ринггити	17,34
1 Германия маркаси	44,24
1 Норвегия кронаси	10,78
1 Польша злотийси	22,78
10 Португалия эскудоси	4,33
1 Сингапур доллари	45,20
1000 Туркия лираси	0,38
1 Финляндия маркаси	14,60
1 Франция франки	13,22
1 Швеция кронаси	10,05
1 Швейцария франки	54,60
1 ЭКЮ	87,34
10Жанубий Корея вони	0,46
10 Япония иенаси	6,10
1 Россия рубли	13,50
1 Украина гривнаси	42,53
1000 Беларусь рубли	2,61
1 Эстония кронаси	5,53
1 Латвия лати	134,38
1 Литва лити	20,16
1 Қозоғистон тенгеси	1,07
1 Қиргизистон соми	4,59

*/ Валюта қийматини белгилаш чоғида Ўзбекистон

Республикаси Марказий банки мазкур валюталарни ушбу қийматда сотиш ёки сотиб олиш мажбуриятини олмаган.

Орамиздаги одамлар

ДАШТ БАҒРИДА «ОЛТИН БУЛОҚ»

Чорак аср илгари бу ерларга илк бор кетмон урилди. Илк бор дашт бағрига инсон қўли билан уруғ ташланди. Сув таралди. Дастлабки йиллардаги машаққатларни тасаввур қилиш қийин эмас.

Ана шунда навқирон йигит ёшидаги Очил ака ҳам даштга келди. Ҳамқишлоқ тенгдошлари билан бригада тузиб, меҳнат қилишди. Очил Зайниддинов бошлиқ бригада биринчи йилиёқ бошқаларга ибрат кўрсатди. Тўрт йил ўтиб ерлар анча кенгайгач, дашт бағрида Ислом Шоир номли давлат хўжалиги (совхоз) ташкил бўлди. Бўлимлардан бирини бошқариш Очил аканинг чекига тушди. У янада қатъият билан ишга киришди. Бошқаларни ҳам шунга ундади. Меҳнат қилган кам бўлмас экан, бу ерда аввал-бошдан ишлаб келаётганлар бўлим режани уддаламаган йилни эслашолмайди.

Ана-мана дегунча кўп сувлар оқиб кетди. Ўзбекистон мустақилликка эришиб, етиштирилган маҳсулотларга ҳақ тўлаш усулларининг тубдан ўзгариши, хусусан режа бажарилганда маҳсулотнинг бир қисми ва режадан ортиқ қисми жамоа ихтиёрида қолдирилиши текисчилик кайфиятига барҳам берди. Иқтисодий муносабатлар ва манфаатдорлик ақидаларининг ўзгариши жуда кўпчиликни тафаккурини уйғотди. Ҳар йили ҳамма соҳада режани уддалайдиган бўлиб, жамоаси бошқаларнинг ношудлиги давлат хўжалиги режани уддаламаслигидан зарар кўрарди. Бу ҳол ҳаммани ўйлантириб қўйди. Очил ака Зайниддинов кўп ва хўп мулоҳаза қилди. Деҳқонлар билан маслаҳатлашди. Ниҳоят асосли далил ва талаблар билан туман раҳбарларига мурожаат қилди. Жамоанинг нияти маъқулланди.

Шундай қилиб, 1994 йилнинг декабрида Қоратоғ этагидаги дашт бағрида «Олтин булоқ» деҳқон-фермер хўжаликлари уюшмаси вужудга келди. Умид ва иккиланишлар бисёр эди. Чунки бу ерларни ўзлаштириш бошлангандан бери «Олтин булоқ» хўжалигига айлантирилган бўлим ҳудудида биттагина шийпону «гараж» аталадиган тўрт девордан бошқа иморат қолмаганди. Одамлар анча олисдан қатнаб ишлашарди. Раҳбарнинг ўзи ҳам. Янги хўжаликнинг дастлабки икки йилдаги (1995-96) муваффақияти пахта ҳосилдорлиги 24 центнердан гектар бошига 34 центнерга етказилиши, режа Нарпай туманида биринчи бўлиб уддаланиши ишончни мустаҳкамлади.

- Гап фақат режани уддалашу даромадни кўпайтиришда эмас. Мақсадимиз юрт бойлигига бойлик қўшаётган меҳнаткашнинг турмушини яхшилашдан иборат,- дейди Нарпай туманидаги «Олтин булоқ» хўжалиги раиси Очил Зайниддинов - Шунинг учун биринчи мавсумда олинган даромад ҳисобидан 14 та қорамол, 200 та қўй, 300 та парранда сотиб олдик. Уларни парваришлашга шароит яратдик. Бу соҳаларда олинаётган маҳсулот асосан хўжалик аъзоларининг эҳтиёжларига ишлатилмоқда.

Деҳқон пайкалга яқин бўлиши керак. Шу боис бош лойиҳа асосида иккита қишлоқ бунёд қилинмоқда. Эллик хонадон дашт боғларига кўчиб келди. Қишлоқларимизни 1998 йилда газлаштириш ниятимиз бор. Илло, бу масалани вилоят ҳокими шахсан назоратга олган. Аҳолини тоза ичимлик суви билан таъминлаш анча жиддий муаммо. Чунки бу ерларда сув шўр. Умидимиз Дамхўжа-Бухоро сув қувурининг иккинчи навбати ишга тушишидан.

Икки-уч йил ичида нисбатан кўп иш қилиб улгурилди. Чунки Очил Зайниддиновнинг ёнида ҳосилот Орзу Қаҳҳоров, муҳандис Абдурайим Шовидинов, бригадирлар Баҳодир Саидов, Бахтиёр Хушанов, Мелихол Ҳалимов каби ўз касбининг усталари, одамларни бирлаштира оладиган фидоийлар бор. Хўжаликнинг экин майдонлари, боғлари йил сайин кенгайиб бормоқда. Ҳосилдорлик ҳам ошиб бораяпти, 1997 йилда пахта ҳосилдорлиги 40 центнерга етди.

- Энг муҳими, биз одамларни алдамадик. Дастлабки қийинчиликларни рўйирост айтдик,- дейди Очил ака.- берган ваъдаларимизни тўлиқ бажараяпмиз. Ҳеч бир ишимизни элдан сир тутмаймиз. Масалан, икки гектарга терак эккандик. Кесилган тераклардан қанча ёғоч-тахта чиққани ва кимга нима учун берилганини ҳамма билади. Демак, одамларни ишонтириш ва ишончни оқлаш асосий масала. Жамоа аъзолари ўртасига шубҳа ораламаса аҳиллик мустаҳкамланаверади. Аҳиллик эса барча муваффақиятлар ва бараканинг дебочасидир.

Р.ҚУРБОНОВ,
«Ишонч» мухбири.

Мухбиримиз бонг уради

«МУРУВВАТ УЙИ»ГА МУРУВВАТ ҚАНИ?

Азиз муштарийлар! Сиз «Болалар уйи» ёки «Мурувват уйи»да бўлганмисиз? Агар бўлган бўлсангиз, Сиз ота-онасининг меҳрига тўймаган, унинг дийдорига зор, ғамгин юз-кўзлари, инсон мурувватига муштоқ ақли заиф, ногирон жажжи ўғил-қизларни кўргансиз албатта. Айниқса, байрам пайтлари уларнинг ҳатти-ҳаракатлари, инсонга меҳр тўла боқишлари ҳар қандай кишининг қалбини ларзага солади.

Яқинда Қарши шаҳридаги «Мурувват уйи»да бўлдим. «Мурувват уйи» раҳбарининг муовини Алишер Шералиев билан учрашдим. Қиш эмасми, хона совуқлигидан электр иситгич қўшилган.

- Бошлиқлар шу аҳволда бўлса, болаларнинг аҳволи не кечади.

- Дардимизни кимга айтишни ҳам билмай бошимиз қотган,- деди саволимизга жавобан. - Бинолар ўзингиз кўргандек икки қаватли. Қишда иккинчи қаватидан мутлақо фойдалана олмаймиз. Қозонхонамиз бўлгани билан бу ердаги трубалар мутлақо ишга ярамайди. Батареялар ҳақида гапирмаса ҳам бўлади. Ҳар йили аҳвол шу. Қишда болаларни биринчи қаватга олиб тушамиз. Шу йил бундай аҳволдан қутулиш учун иккинчи қаватдаги труба ва ярoқли батареяларни биринчи қаватга қирқиб ўтказдик. Бироқ шунга қарамай хоналар талаб даражасида иситилмаётир. Бино томидан чакка ўтади. Ёрдам сўраб бормаган ташкилот қолмади.

- Аниқроғи, қайси ташкилотларга мурожаат қилдингизлар?

- Вилоят, шаҳар ҳокимликларига, вилоят ижтимоий таъминот бошқармасига, ҳатто республика ижтимоий таъминот вазирлигига хат орқали чиққанмиз. Лекин ижобий натижа йўқ. Ҳаммаси маблағга келиб тақалмоқда. Бизда биноларни капитал таъмирлашга маблағ йўқ. Бюджет бўйича бир йилда 12 миллион сўм маблағ ажратилади. Унинг асосий қисми ана шу ақли заиф болалар тарбиясига, уларнинг дори-дармонига ва озиқ-овқатига сарфланади. Бир қисми эса «Мурувват уйи» тарбиячиларига, тиббиёт ходимларига маошига берилаётир. Айни пайтда бу ерда 147 нафар ақли заиф ва ногирон бола тарбияланмоқда. Бизга болалар республика Ижтимоий таъминот вазирлигининг йўлланмаси билан қабул қилинадилар. Бизга асосан 5 та вилоят - Навоий, Бухоро, Сурхондарё, Самарқанд ва Қашқадарё вилоятларидан болалар келади.

- Ҳомий ва оталиқ ташкилотлар биркитилганми?

- Уйимизга шаҳар ҳокимлигининг 1996 йилги ва вилоят ҳокимлигининг 1997 йилги қарори билан вилоятдаги «Дунё» дон ҳиссадорлик жамияти ҳомий ташкилот сифатида биркитилган. Бундан ташқари, Муборак газни қайта ишлаш заводи ва автобус ҳайдовчилар ака-ука Баҳодир ва Бахтиёр Назаровлар оталиқ ёрдами кўрсатишмоқда. Улар фақатгина байрам кунлари баҳоли қудрат болаларга совға-салом улашишмоқда. Биз уларнинг ҳимматидан юз ўгирмаймиз. Лекин биноларни қайта таъмирлаш учун катта маблағ зарур. Бундай маблағ ажратиш ёки беришни ҳеч бир ташкилот ўз зиммасига олмаётир. Қурилганига 20 йил бўлган «Мурувват уйи»миз ҳар йили қўлдан ўтар равишда таъмирланиб келинган. Охир-оқибатда биноларнинг иккинчи қавати мутлақо фойдаланишга яроқсиз ҳолга келиб қолган. Яхшиси биргаликда кўрайлик.

Алишер Шералиев билан биргаликда иккинчи қаватдаги хоналарни кўздан кечирдик. Муовиннинг нолиганича бор экан. Бино деворлари ёрилиб кетган. Кўпгина деразаларида ҳатто ойна йўқ. Айрим эшик ва ромлар бузилган, труба, батареялар ишдан чиққан. Айтаверсак камчиликлар талайгина. Қиш-ку қиш, ёз ойларида ҳам бинонинг иккинчи қаватидан фойдаланиш талабга мутлақо жавоб бермайди.

Шу ўринда бир савол туғилади. Хўш, «Мурувват уйи»да тарбияланаётган болалар қайси мамлакатнинг болалари? Албатта, сизу бизнинг фарзандларимиз. Яхшиямки, республикамиз Президенти ва ҳукумати ана шундай болаларга ғамхўрлик кўрсатиб, «Мурувват» ва «Болалар» уйлари очиб қўйибди. Давлат томонидан бепул дори-дармон ва озиқ-овқат билан таъминланиб турилибди. Байрамларда Президент совғалари бериб борилмоқда. Аммо жойлардаги маҳаллий раҳбарларнинг эътиборсизлиги туфайли Президентимиз, ҳукуматимиз кўрсатаётган ғамхўрликка доғ тушмоқда. Агар эътибор берилганида эди, Қаршидаги «Мурувват уйи»нинг аҳволи бу даражада ташвишли бўлмасди.

Президентимиз томонидан 1998 йил - Оила йили деб эълон қилинди. Бу бежизга эмас, албатта. Бунинг замирида катта маъно ётибди. Ўйлаймизки, республика ижтимоий таъминот вазирлиги, вилоят ва шаҳар ҳокимликлари танқидимизни тўғри тушуниб, Қаршидаги «Мурувват уйи»ни қайта таъмирлаш юзасидан зарур тадбирларни кўриб амалга оширадилар. Биз бу мавзуга албатта, яна қайтамиз.

Аҳрор САМАРИДДИНОВ,
«Ишонч» мухбири.

Касаба уюшма ҳаёти: етакчилар ҳақида ҳикоялар

ОДАМЛАР ТУШУНИШАДИ

Тақдир сени гоҳ уммонлар бағрига, гоҳ денгиз тўлқинларига отаркан, гоҳ тиканли сўқмоқларга, қил кўприкларга тўқнаш қиларкан. Инсон кучи, билими, мушоҳадаси, сабр-тоқату, иродасига қараб бу ҳадсиз, чегарасиз, паст-баланд ҳаёт йўлларида синовлардан ўтаркан.

Тақдир Ғафур Ғуломовни ҳам ана шу йўллардан олиб ўтди. У 1957 йили педагогика техникумини, 1964 йили Низомий номли педагогика институтининг филология факультетини сиртдан битирди. Шундан бери муттасил маданият соҳасида ишлаб келмоқда. У Ўзбекистон Республикаси хореография билим юртида тарбиячи, интернат мудири бўлиб ишлади. 1962-1971 йилларда компартия туман ва вилоят қўмиталарида масъул лавозимларда ишлади.

1971 йил Ғафур Ғуломов маданият ходимлари касаба уюшмаси вилоят қўмитасига раис этиб сайланди. Шундан бошлаб касаба уюшмалари унинг ҳаёти, жонажон ва севимли иши бўлиб қолди. Касаба уюшмалари ишига бутун оламни билан шўнғиб кетди. Ғафур ака фаолларни тўплар, маслаҳатлашар, янгидан-янги таклифлар, ғоялар билан уларнинг бутун фаолият даражасини юқори савияга кўтариш учун сафарбар этарди. Кўпроқ одамлар орасида, ташкилотларда бўлишга интилар эди.

1984 йили уни Тошкент вилояти туризм ва саёҳатлар бўлими бошлиғи вазифасига ўтказишди. Кейинчалик юридик техникум директори, Тошкент театр ва рассомчилик санъати институти проректори, Давлат матбуот қўмитасининг иш бошқарувчиси лавозимларида самарали фаолият кўрсатди.

1991 йили давр тақозоси билан Тошкент вилояти маданият ходимлари касаба уюшмаси қўмитаси иккига, яъни Тошкент ва шаҳар қўмиталарига бўлиниб, демократик асосда янги раислар сайланадиган бўлди. Тошкент шаҳрида катта маданият маркази, тўғрироғи, республика маданият ўчоғи жойлашган эди. Тошкент-республика маданияти тармоғига кадрлар тайёрлаб берувчи мактаб ва таъбир жоиз бўлса, академия ҳам эди.

Шунда ана шу даражага муносиб, мустақил республика маданияти, санъати, маънавиятини ривожлантиришга кўмаклаша оладиган ташаббускор, билимли ва тажрибали, одамлар билан ишлай оладиган кадр керак эди. Шунда Тошкент шаҳар касаба уюшма жонкуярлари кадрларни элак-элак қилишди, изланишди. Сайловда икки кишининг номзоди қўйилди.

Залда ўтирганлар минбарда касаба уюшмалари ишини ипидан игнасигача биладиган, эл манфаати йўлида тиниб-тинчимайдиган, новаторлик ишлари билан танилган, яхши ишларга доимо хайрихоҳ Ғафур Ғуломовни кўришганида зал қарсакларга тўлиб кетди.

Ўша сайловда яна бир номзод коммунистик партия органларида ишлаган, юқори ташкилотлардан тавсия этилган одам эди. Пленум жуда жанговар, муросасиз руҳда ўтди.

Пленум аъзолари юқоридан тавсия этилган кадрни эмас, балки қалби билан «касаба уюшмаси иши ҳаётим жони-дилим» дейдиган Ғафур Ғуломов номзодини қатъият билан билдирдилар.

Касаба уюшма фаоллари адашишмаган эди. Янги раис янги куч, янги ғайрат ва шижоату-ташаббус билан ишга берилиб кетди.

Бозор иқтисодиёти муносабати билан маданият тармоғи ишлари қийинлашиб, мураккаблашиб кетди. Кўпгина маданият уйлари, саройлари, умуман маданий ишларни олиб боришда моддий етишмовчиликлар, кескинликлар ошиб-тошиб кетди. Ғафур ака тиниб-тинчимасди.

Маданият муассасаларини сотиб юбориш, фирмаларга ижарага бериб юборишларнинг олдини олишда унинг ҳиссаси катта бўлди. Масалан: Юнусободдаги бир кутубхона шахсий нонвойхонага сотиб юбориладиган бўлиб қолган. Тошкент шаҳридаги бир мусиқа мактаби тўхтатиб, тижорат бўйича бошқа йўналишга бериб юбориладиган бўлди. Бу кескин вазиятда шаҳар маданият ходимлари касаба уюшма қўмитаси бонг урди. Тегишли юқори ташкилотларга мурожаат этилди. Матбуотда кўтариб чиқишди ва маънавият ўчоқлари ҳозирги ва келгуси авлодлар учун сақлаб қолинди. Бундай далиллар эса жуда кўп.

Касаба уюшма аъзолари, манфаатли кескин курашлар билан ҳимоя қилинган бир мисол: Тошкент шаҳрида мусиқа ўқув юртларида ишловчи педагоглар электр-энергия, газ, сув каби коммунал хизматлар учун тўлов имтиёзларидан фойдаланадилар. Лекин расмий ҳужжатда бу соҳада Тошкент шаҳрида ишловчи, Тошкент вилоятида яшовчиларга бу имтиёзлар йўқ. Шаҳар касаба уюшма қўмитаси адолатни, ходимларнинг ижтимоий-иқтисодий ҳақ-ҳуқуқларини тиклаш учун иродаларини намоён этиб, расмий ҳужжатлар тайёрлаб юқори идораларга мурожаат этиб, мақсадга эришдилар.

- Тармоқ қўмитамизнинг ўзига хос томонлари бор,- дейди биз билан суҳбатда Ғафур Ғуломов:- 95 фоиз ташкилотлардаги касаба уюшма етакчилари штатсиз, пул олмай ишлайдиган фаоллардир. Маданият муассасаларининг моддий аҳволи анча оғир. Шунинг учун ишимизни шунга мослаб, қийинчиликларни зиммамизга олиб, юракни кенг қилиб ва чарчашни хаёлга келтирмай ишлаймиз.

Шаҳар қўмитасига хос иш услубларидан бири - Президент Фармонлари, ҳукумат қарорлари, муҳим расмий ҳужжатлар матбуотда чоп этилса, касаба уюшма етакчилари семинар, амалий суҳбатларга чақирилади. Унинг моҳияти тушунтирилиб, тадбирлар тузиб, уни амалга оширишга даъват этилади.

Шаҳар қўмитасида Республика Президенти Фармонлари, ҳукумат ва юқори ташкилотлар қарорларини бажарилишини назорат қилиш гуруҳи тузилган. Мазкур гуруҳ раҳбари эса Ғафур Ғуломовдир. Бу борада мунтазам ва амалий ишлар юқори савияда олиб борилмоқда. Бажарилишининг бориши юзасидан вақти-вақти билан жойларда текширувлар ўтказилмоқда. Гуруҳнинг ахборотлари тингланмоқда.

Мазкур мақолани тайёрлашда касаба уюшма фаоллари билан суҳбатлашдик. Касаба уюшма аъзоси мазкур шаҳар қўмитасига мурожаат этса, албатта қўлдан келганча ёрдам олади. Раиснинг олдига кирган одамнинг ҳеч қачон дили оғриб чиқмайди. Иложи борича, кўмак беради. Иложсиз бўлса ётиғи билан тушунтиради.

Будир ПЎЛАТОВ.

Ислоҳот ва натижа

ПАЙЧИЛИК САМАРАСИ

Илгариги даврларда ҳам хўжалигимиз ҳамиша илғорлар сафида бўлган. Иқтисодий жиҳатдан ҳам бақувват эди. Лекин эндиликда англасак, ўша вақтларда жуда кўп чеклашлар мавжуд экан... Бугунги кунга келиб мустақиллик шарофати билан мулкка деҳқонларнинг ўзлари ҳақиқий эга бўлишди.

Икки йил олдин «Ғалаба» жамоа хўжалиги деҳқон-фермерлар уюшмасига айлантирилди, сўнгра 1996 йил охирида унинг негизида «Ғалаба» ёпиқ турдаги пайчилар жамияти ташкил топди. Мавжуд мулк ва маблағнинг 70 фоизи пай жамғармаси сифатида белгиланди. Жамият ҳар бир аъзосининг пай улушини аниқлаш учун унинг 1991 — 1995 йиллардаги ўртача меҳнат ҳақи умумий иш даври (стажи), малакаси, касби ҳисобга олинди. Натижада улуш миқдори адолатли тақсимланди.

Мулкчилик шаклининг ўзгариши мулкдорлар туйғусининг пайдо бўлиши туфайли меҳнатга муносабат ўзгармоқда. Маҳсулот етиштириш кўпайиб, сифати яхшиланаяпти. Ерлар ҳосилдорлиги йил сайин ошаяпти. Буларнинг ҳаммаси молиявий-иқтисодий ўсишга олиб келаяпти. Айтайлик, рентабеллилик даражаси 1995 йилда 7 фоиз бўлган бўлса, 1996 йилда 15 фоизни ташкил этди. Бу йил эса 22 фоизга етиши кутилмоқда. Бултур жамият аъзоларига дивидент тариқасида 4 миллион сўм тарқатилди. Манфаатдорлик йил сайин ошаётган жамият аъзоларининг меҳнатга муносабати тубдан яхшиланаяпти. Шу боис бу йил пахтачиликда эртанги ҳосил етиштирилиб, режа сентябрь ойидаёқ уддаланди. Бошқа соҳаларда ҳам режалар ортиғи билан бажарилди. Фақат пахтачиликдан келган соф фойда 15 миллион сўмдан ошмоқда.

Пайчиликка асосланган хўжалик фаолиятида меҳнатни ташкил этиш оилавий пудрат асосида юритилмоқда. Жамият бошқаруви ва ҳар бир аъзо ўртасидаги муносабатлар шартнома орқали бошқарилади. Ишлаб чиқариш жараёнида зарур бўладиган техника, ўғит, сув ва бошқа воситаларни жамият бошқаруви етказиб беради. Меҳнат шароитини яратади. Касаба уюшмаси қўмитаси билан тузилган жамоа шартномасида белгиланган масалаларни ҳал этади.

Ҳозирги пайтда хўжалик ҳудудида 12 минг аҳоли истиқомат қилади. Барча қишлоқлар табиий газ, тоза ичимлик суви билан тўлиқ таъминланган. Мактаблар боғчалари, маданият муассасалари, спорт иншоотлари узлуксиз ишлаб турибди. Жамият аъзоларининг ижтимоий ҳимояланишни яхшилаш мақсадида меҳнат ҳақи билан бир қаторда уларга буғдой, ўсимлик мойи, ун ва бошқа маҳсулотлар тарқатилди. Энг асосийси, жамият аъзоларининг меҳнат ҳақи ва пул даромадлари ҳар йили 30—40 фоизга ошиб бораяпти.

Президентимиз ташаббуси билан қишлоқ хўжалигида пайчиликка асосланган жамият тузилиши хўжалигимиз мисолида катта самара бермоқда. Фаолиятдаги эркинлик туфайли 1996 йилдаги фойда ҳисобидан маблағ сарфлаб техника паркини 30 фоиз янгиладик. Бу йил эса қатор орасига ишлов берадиган 7 та трактор, 3 та ҳайдов трактори олиш ниятимиз бор. Хуллас, мулкдорлик туйғуси деҳқонларнинг мамлакат олдидаги масъулият ҳиссини кучайтирди. Демак, янада катта ўзгаришларга умид боғлашимиз, улканроқ мақсадларни кўзлашимиз мумкин. Келгуси йилдан жамоа шартномасига кенгроқ ижтимоий масалаларни ҳам киритсак бўлади. Чунки мақсадимиз меҳнат аҳлининг эҳтиёжларини тўлароқ қондиришдир.

Акбар ЖАМИЛОВ,
Нарпай туманидаги «Ғалаба» пайчилар жамияти бошқаруви раиси, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган қишлоқ хўжалик ходими.

Фармон ва ижро

«КИМОШДИ» ЭМАС, «КИМТУШДИ» САВДОСИ САРИ ҚАДАМ

Истеъмол бозорини бойитиш, уни сифатли ва арзон нархларда озиқ-овқат маҳсулотлари билан тўлдириш йўлида иқтисодий ислоҳотларнинг яна бир механизми-ишлаб чиқариш ва хизмат кўрсатиш соҳасини яккаҳокимлик исканжасидан чиқариш сиёсати ҳаётимизга тобора чуқурроқ кириб боряпти. Гап Президентимизнинг 1997 йил 19 декабрда эълон қилинган «Савдо соҳасида монополиядан чиқаришни чуқурлаштириш тўғрисида»ги фармони ҳақида кетаётир. Дарҳақиқат, ушбу фармоннинг самарали амалга оширилиши халқимиз дастурхонини тўкин-сочин, баракотли қилиш билан бирга, маҳсулот ишлаб чиқарувчилар ва тадбиркорларда ишбилармон, рақобатбардошлик кўникмалари шаклланишига омил бўлади.

Мазкур фармонни изчил амалга оширишнинг аҳамиятини кенгроқ изоҳлаб бериш учун Ўзбекистон «Махсуссозлаш» очиқ турдаги ҳиссадорлик жамияти раисининг ўринбосари, иқтисодчи, муҳандис ИСМОЙИЛБЕК БОБОЕВга мурожаат этдик.

- Суҳбатимизнинг муқаддимасида айтмоқчиманки, ушбу Фармонни аҳолини сифатли озиқ-овқат маҳсулотлари билан доимий таъминлаб боришга қаратилган долзарб ҳужжат деб қараш мантиқан тўғри бўлади. Яъни, бу фармон халқимиз истеъмол бозорини тўлдиришнинг янги қирраларини очиб беради.

Бунда мен, биринчидан, озиқ-овқат маҳсулотларининг сифатли, арзон, соғлиқ учун зарарсизлиги халқ манфаатларига хизмат қилишини кўзда тутсам, иккинчи жиҳатдан, импорт ўрнини босувчи маҳсулотларнинг ўзимизда ишлаб чиқарилишини назарда тутаётирман. Бундан ташқари, озиқ-овқат маҳсулотларини четдан импорт қилаётган фирма-компанияларимиз иқтисодий монополлашиб олган эди: улар қайси маҳсулотларни қайси нархларда қандай йўллар билан республика ички бозорига олиб киришлари кўпинча ўзларига боғлиқ бўлиб қолаётган эди. Эндиликда эса: «барча турдаги истеъмол товарларининг улгуржи харидлари... улгуржи ва чакана савдо корхоналари томонидан мустақил равишда маҳсулотларни етказиб берувчилар билан тўғридан-тўғри шартномалар тузган ҳолда» амалга ошириладиган бўлди. Шунингдек, фармонда белгилаб қўйилганидек, «ватанимиз товар ишлаб чиқарувчиларининг ресурслар билан таъминланмаган истеъмол товарларининг импорт хариди асосан тендерларнинг мувофиқлаштириш ва ўтказиш Республика комиссияси» белгилаган шартлар асосида бажарилади.

Ҳужжатнинг ушбу бандидан англашиладики, бундан кейин озиқ-овқат маҳсулотларини аҳоли дастурхонига тортиқ қилиш вақтида улгуржи ва чакана савдо корхоналари ўзаро жиддий рақобат курашига киришадилар. Ўз-ўзидан маълумки, бу жараёнда маҳсулотларнинг «кимошди» эмас, балки «кимтушди» савдоси тадбиркорлар учун асосий шиорга айланади. Яъни маҳсулотни арзонлаштириш манфаатли бўлиб қолади.

Дарвоқе, озиқ-овқат маҳсулотларини четдан олиб келиш бўйича «Ўзтендерконсалтинг» агентлиги ўтказган конкурсга эътибор беринг-а! Марказий Банкнинг конвертация учун берадиган лицензиясига эга бўлиш мақсади билан конкурсда 52 фирма - ташкилот ўзининг 133 та шартномаси билан қатнашди. Тендерларни ўтказиш ва мувофиқлаштириш Республика комиссиясининг қарори билан эса бор-йўғи 30 нафар «импортчи»лар ғолиб деб топилган. Чунки, уларнинг мамлакатимиз истеъмол бозорига олиб келиш учун мўлжаллаган маҳсулотлари бошқа тадбиркорларникидан анча арзонлиги, сифатлилиги билан ажралиб турди. Хусусан шакарнинг бир тоннаси 385 дан 441 АҚШ долларигача, ўсимлик ёғининг 1 литри 0,93 дан 1,03 долларгача, 1 тонна сариёғ 2200 дан 2320 долларгача ва 1 килограмм болалар маҳсулоти 3,446 дан 3,543 долларгача нархлардадир. Конкурс асосида танлов ўтказиш тадбиркорларни рақобатлашишга рағбатлантириш билан бирга миллий дастурхонимизни янада сифатли, харидоргир маҳсулотлар билан бойитади.

- Мамлакатимизда фаолият юритаётган тадбиркорларни, фирма-компанияларни шартли равишда икки гуруҳга «экспорт» ва «импорт» операцияси билан шуғулланаётганларга ажратиш мумкин. Ушбу фармон бу йўналишларга қандай таъсир кўрсата оларкин?

- Иқтисодиёт назариясидан маълумки, қайси мамлакатда импорт маҳсулот кўлами экспорт ҳажмидан кенгроқ бўлса, ўша давлатда иқтисодий салоҳият юқори бўлади. Шу ўринда Президентимизнинг Олий Мажлиснинг X сессиясидаги нутқларига эътиборингизни қаратмоқчиман. Маълум бўлишича, АҚШ, Япония, Франция, Жанубий Корея давлатларида озиқ-овқат маҳсулотларини экспорт қилиш иқтисодий йўналишнинг муҳим қисмини ташкил этаркан. Хусусан, Ўзбекистонга нисбатан олиб қараганда, ҳудуди анча кичкина, қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариши ноқулай бўлган Голландияда қишлоқ хўжалик маҳсулотларининг йиллик экспорт кўлами 35 миллиард долларни ташкил этиб, у экспортер давлат сифатида дунёда 2-3 ўринда турар экан.

- Биз таҳлил этаётган соҳа-тармоқни тараққий эттириш учун тадбиркорларимиздан кўпроқ нималар талаб этилади?

- Мамлакатимиз аҳолиси бозор муносабатлари сабоқларининг олти йиллик босқичини ўтиб бўлди. Биринчи навбатда ҳар бир ишлаб чиқарувчи тадбиркордан саноат ишлаб чиқаришини талабнинг ўзгаришига қараб тез мослашиб бориш заруриятини, бозорнинг ўзгарувчан паст-баландини кўра билиши талаб этилади. Раҳбар ходимларнинг ишлаб чиқаришни моҳирона ташкил эта олиш қобилияти катта аҳамиятга эгадир. Шу маънода баъзи тармоқларда ишлар самарали йўлга қўйилганини ҳам таъкидлаш жоиз. Гўшт ва сут маҳсулотларини етиштириш, қайта ишлаш, қадоқлаш ва аҳоли дастурхонига тортиқ қилиш учун «Ўзгўштсутсаноат» давлат ҳиссадорлик жамияти Швециянинг илғор технологияга асосланган «Тетра Пак» линиясини тезкорлик билан йўлга қўйиб олди. Ҳозир бу тармоқ янги-янги иқтисодий лойиҳалар устида ишламоқдаки, яқин келажакда гўшт-колбаса, сут, қаймоқ ва музқаймоқ маҳсулотларига бўлган халқимизнинг эҳтиёжини тўла қондиришига умид боғишлайди.

Нодир АЛИМОВ ёзиб олди.

АКАДЕМИК ЛИЦЕЙЛАР

Яқинда хизмат сафари билан Қарши туманида бўлиб, халқ таълими бўлими ходимлари билан учрашдик. Улар билан суҳбатимиз ҳозирги энг долзарб масала - «Кадрлар тайёрлаш миллий дастур» ва «Таълим тўғрисида»ги Қонунни ҳаётга татбиқ этиш ва педагогларнинг ижтимоий ҳимояси юзасидан қилинаётган ишлар ҳақида борди.

Туман халқ таълими бўлими мудири Юсуф Темиров, таълим ва фан ходимлари туман касаба уюшма қўмитаси раиси Баҳром Очиловлар билан бу борада олиб борилаётган ишлар ҳақида суҳбатлашдик.

Туман халқ таълими бўлимининг 2001 йилгача мўлжалланган истиқбол режаси бор. 1997-1998 ўқув йилида 58 та ўрта ва таянч мактабларда 3800 педагог-касаба уюшмаси аъзолари фаолият кўрсатмоқда. Мазкур ўрта мактабларнинг 2 таси академик лицейлар йўналишига айлантирилган.

Режага кўра 1998-1999 ўқув йилида 45 та мактабда махсус фанларга йўналтирилган 15 та лицей-синфлар очилади. 1 та мактаб касб-ҳунар йўналишига ўтади. 2001 йилдан эса ҳамма юқори синфлар икки йўналишга тўла ўтади. Бунинг учун моддий база етарли.

Туманда 2001 йилгача 5828 ўринли 12 та мактаб биноси қурилишини битказиш режалаштирилди. 2005 йилда таянч мактабларни 4400 нафар ёшлар битириб чиқади. Уларнинг 1320 нафари академик лицейларда, 3080 нафари касб-ҳунар коллежида ўқишади. Дурадгорлик, электрик, тикувчи, телеуста, соатсоз касбларини эгаллашади, шунингдек, менежмент ва менежер, ЭҲМ операторлари, тадбиркор ва тижоратчилар етишиб чиқади.

Туман халқ таълими бўлими маъмурияти билан таълим ва фан ходимлари касаба уюшмаси туман қўмитаси ўртасида ўқув йилига мўлжалланган шартнома тузилган.

Туман халқ таълими тизимида 75 та бошланғич касаба уюшмаси ташкилотлари бўлиб, уларга 5 минг 100 аъзо уюшган. Барча мактаблар, мактабгача тарбия ва мактабдан ташқари муассасаларда ҳам маъмурият билан касаба уюшмалари ташкилотлари ўртасида шартнома тузилган ва унинг ижроси таъминланмоқда.

Шартномаларда таълим ходимларининг ижтимоий ҳимоясига катта аҳамият берилган. 1997 йилда 101 кишига 26250 сўм моддий ёрдам берилди. Ўқитувчи ва мураббийлар куни олдидан 20 кишига 500 сўмдан пул мукофоти тарқатилган. Ўтган йилда 120 нафар педагогдан санаторий ва дам олиш уйларига юборишни сўраб ариза тушган, шулардан 81 кишига санаторийларга йўлланмалар берилган. Улар «Қашқадарё соҳили», «Мироқи», «Бешкент», «Бўстон», «Чимён» ва «Оқтош» санаторийларида дам олиб даволаниб қайтдилар.

Туман халқ таълими бўлими ва тармоқ касаба уюшма қўмитаси «Кадрлар тайёрлаш миллий дастури» ва «Таълим тўғрисида»ги Қонунни кенг шарҳлаш, моҳиятини халқ таълими ходимлари онгига тўла етказиш учун ахборот ва тарғибот ишларига алоҳида эътибор берилмоқда. Туман халқ таълими бўлими идорасига кириб боришингиз билан юқорида тилга олинган ҳужжатлар мазмуни асосида яхшигина тарғибот-кўргазма ташкил этилганини кўрдик.

Туман халқ таълими бўлими тизими ва фан ходимлари касаба уюшмаси қўмитасининг 1997-1998 ўқув йили учун қабул қилинган шартномага тўла амал қилган ҳолда барча ишларни изчил амалга ошириш учун курашаётганликлари яққол кўринмоқда.

Б.ТУРДИЕВ,
«Ишонч» мухбири.

Қишлоқ ислоҳоти

ҒАЙРАТ ИМКОНИЯТЛАРНИ КЕНГАЙТИРАДИ

Тадбиркорлик фаолияти таваккалчилик билан ёнма-ён юради. Шомурод ака 1995 йили қорамолчилик фермасини хусусийлаштириб олганда 60 бош қорамолни қандай боқаман, уларга ем-хашак топиш, молхонани қиш мавсумига тайёрлаш ишларини эплай оламанми, деб хавотирланиб ўтирмади. Фермани хусусий мулк сифатида ўзлаштириб олгач, 12 нафар ишчи билан жиддий меҳнатга берилиб кетди. Дастлаб ихтиёридаги молларнинг боқувига алоҳида аҳамият бериб, улардан ем-хашак, шелуха концентрат емларини аямади. Қорамоллар вазн йиққач, уларни бирма-бир сўйиб-сотиб, ўрнига яна мол-қўй ола бошлади. Молхонасини кенгайтириб «айланма маблағ»ига 250 бош қорамол, 350 бош қўй, 40 бош туя ва 60 бош от сотиб олди. Омборни эса икки йиллик озуқа билан тўлдирди. Гўшт ва сут маҳсулотларининг мўл-кўлчилиги хусусий ферманинг олдида янги имкониятларни туғдирди. Ҳозир бу ерда қимиз-айрон ишлаб чиқариш билан биргаликда Американинг «Агропрогресс» компанияси билан биргаликда колбаса таёрлаш ҳам йўлга қўйилаётир. Бу маҳсулотларнинг бозорда рақобатбардош бўла олиши учун эса уларнинг сифатини яхшилаш ҳамда нархини иложи борича арзонлаштириш кўзда тутилган.

Тадбиркор фермер Шомурод Жомуродов билан биргаликда меҳнат қилаётган юзлаб ферма аъзолари ўз меҳнатларининг охирги натижасидан манфаатдорликлари туфайли мажбуриятларига сидқидилдан ёндошадилар. Чунончи, фермада ижтимоий масалалар ҳам етакчи аҳамиятга эгадир. Ҳафтасига бир марта бўрланган буқа сўйилиб, у ишчи-хизматчилар ўртасида тенг тақсимланди. Бундан ташқари, фермада меҳнат қилаётган ижтимоий ҳимояга кўпроқ бўлганлар учун алоҳида — адресли ижтимоий ҳимоя хизмати кўрсатилади. Яъни, ҳар бир байрам ва маъракаларда уларга тўрт килограммдан гўшт, озиқ-овқат маҳсулотлари бериб борилади.

Фермада ижтимоий муҳит ҳам яхши йўлга қўйилган. Ҳар иш кунида икки маҳал иссиқ овқат, бепул сут-қимиз билан таъминланган ферма аъзолари ўз иш ўринларининг қадрига етиш билан биргаликда, корхонанинг янада тараққий этишидан манфаатдорликларини яхши ҳис қиладилар. Хусусий бизнесни самарали йўлга қўйиб олган косонлик фермер Ш. Жомуродов ғайратлилик имконият чўққиларини кенгайтиришни билади.

Исоқ САТТОРОВ,
Қашқадарё вилояти.

Касаба уюшма ҳаёти

ИЖТИМОИЙ ҲИМОЯГА МУҲТОЖЛАРГА...

Йил давомида вилоятда 63 минг нафардан зиёд тиббиёт ва халқ таълими ходимларига 15 фоизли моддий рағбатлантириш устама иш ҳақлари тўланди. Жамоа шартномаларига мувофиқ вилоятимиздаги алоқа муассасаларида узлуксиз ва узоқ йил ишлаган, шунингдек, кечки навбатларда меҳнат қилаётган ходимлар учун ойлик маошига нисбатан қўшимча 25-50 фоиз иш ҳақи тўлаш, 15 йилдан кўп ишлаган ходимларни бепул телефон алоқаси билан таъминлаш ва бошқа имтиёзлар яратилди. Вилоятдаги 158 та жамоа ва ширкат хўжаликлари, 300 дан зиёд ташкилот, муассаса ва корхоналарда ижтимоий ҳимояга муҳтож касаба уюшма аъзоларига 1,3 млн. сўмлик моддий ёрдам кўрсатилди.

Маълумки, Андижон республикамизнинг ҳудудий жиҳатдан энг кичик, аҳоли зичлиги эса энг қалин вилоятларидан бири ҳисобланади. Шу боис вилоятда аҳолини иш билан таъминлаш долзарб масалалардан биридир. Мана шундай шароитда касаба уюшма ташкилотлари жойларда штатларни асоссиз равишда қисқартириш, кадрлар қўнимсизлиги ва ишсизликнинг ошкора ва яширин шаклларини олдини олишга алоҳида эътибор бермоқдалар. Хусусан, автомобиль транспорти, енгил саноат, машинасозлик тармоқлари корхоналарида амалга оширилган бир қатор тадбирлар ижобий самараларини кўрсатди. Ходимларга хавфсиз иш жойлари яратилишини назорат қилиш, уларнинг меҳнатини муҳофаза қилиш масалалари ҳам эътибордан четда қолмади. Дарвоқе, йил давомида бирлашманинг меҳнат-техник назоратчилари томонидан 521 та ташкилотда текширишлар ўтказилиб, меҳнат ва атроф муҳит муҳофазаси қоида ва меъёрларининг 3297 та бузилиш ҳоллари аниқланди.

Меҳнаткашларни соғломлаштириш масаласи - касаба уюшмалари вилоят бирлашмаси диққат марказида бўлган. Йил давомида республика миқёсидаги сиҳатгоҳларга 8 минг нафар ишчи-хизматчи юборилган, яна шунча одам вилоят касаба уюшмалари тасарруфидаги даволаниш ва дам олиш масканларида ўз саломатликларини тикладилар.

Андижон вилояти касаба уюшмалари бирлашмасининг яқинда бўлиб ўтган мажлисида ана шу факт ва рақамлар зикр этилди. Маърузачи вилоят касаба уюшмалари бирлашмасининг раиси А.Содиқов ва маъруза юзасидан музокарага чиққанлар меҳнаткашларни ижтимоий-иқтисодий ҳимоялаш юзасидан эришилган илғор тажрибалар, юз берган камчиликлар уларни бартараф этиш юзасидан фикр мулоҳазаларни билдирдилар.

Шукрулло НЕЪМАТОВ,
Андижон вилоят касаба уюшмалари бирлашмаси нашри «Ҳимоя» газетаси муҳаррири

Мустақиллик: минг имкониятдан бири

БИР ФИРМАНИНГ УЧ ЗАВОДИ

Юрт мустақиллигининг дастлабки йилларида ишлаб чиқариш корхонаси ёки фирма ташкил этиш мумкин эканлигини эшитганлар ҳайратда қолганди. Чунки бундай имконият мавжуд бўлиши шўролар салтанати даврининг ҳадисини олган раҳбару-ишчини ўйлантириб қўйди. Аммо... Билаги кучга, юраги жасоратга тўлган мард йигитлар белини маҳкам боғлаб, мустақилликнинг барорини берсин, дея кўнглида неча йиллар илгари туғилган орзулари ушалишига шубҳаланишмади. Ана шундайлардан бири деновлик йигит Ҳабибулла Нормуродов эди. У ниятимиз халққа холис хизмат қилиш бўлса-ю, биз нимадан чўчиймиз, дея ўз ниятини Денов туман ҳокимлигига кириб дадил айтди.

Ҳ.Нормуродов ўша 1991 йили «Ҳазорбоғ» жамоа хўжалигидан ер олиб «Орзу-К» ишлаб чиқариш фирмасини ташкил этиб, унинг низомида узумни қайта ишлаб, вино, ароқ ишлаб чиқариш қайд этилганди. Бу ишлар бугун йўлга тушди. Фирманинг ишини йўлга туширгунча Ҳабибулла озмунча азоб чекмади. У ўз атрофига ишни қисмига етказувчиларни тўплади. Фирманинг бутун қурилиш ишларини ҳам ишчиларнинг қўл кучи билан амалга оширди. Ҳатто, маъмурият идорасини 20 кунда қуриб битказишди.

Фирмада 53 киши ишлайди. Узумни асосан Олтинсой тумани хўжаликлари етказиб беради. Бир йилда 3000 тонна олинади. 115860 дал (ўлчов бирлиги-бир дал 10 литрдир) хомашё олиниб қайта ишланади. Фирмада 1 та цех, бўлиб, уни Ашур Исмоилов бошқаради. Бу ерда меҳнат қучоғида кеча-кундуз Хуррам Раҳмонов, Толиб Шодмонов, Зиёдулло Эшматов, Чори Аҳмадовларни учратишингиз мумкин. Фирмада ҳар ой ишчиларга ўртача 4500 сўмдан маош нақд пул ҳисобида берилиб келинмоқда. Ўтган йили «Орзу-К» ишлаб чиқариш фирмаси 92 миллион сўмдан зиёд маблағни айлантирди. Фирманинг кеча - кундузда 25 тонна буғдой янчиб берадиган кичик ун заводи мунтазам ишлаб турибди. Янги йилда кичик спирт заводи ишга тушади.

Рустам ДАВЛАТ,
Сурхондарё вилояти.

Пойтахтимиз кундан-кунга чирой очиб бормоқда. Тез суръатлар билан бунёд этилаётган иншоотлар мамлакатимизга ташриф буюрган меҳмонларни лол қолдирмоқда.

Суратда: Юнусобод туманидаги қурилиш объекти.
Пастдаги суратларда янги бинолар лойиҳалари.

Р.Галиев олган сурат.

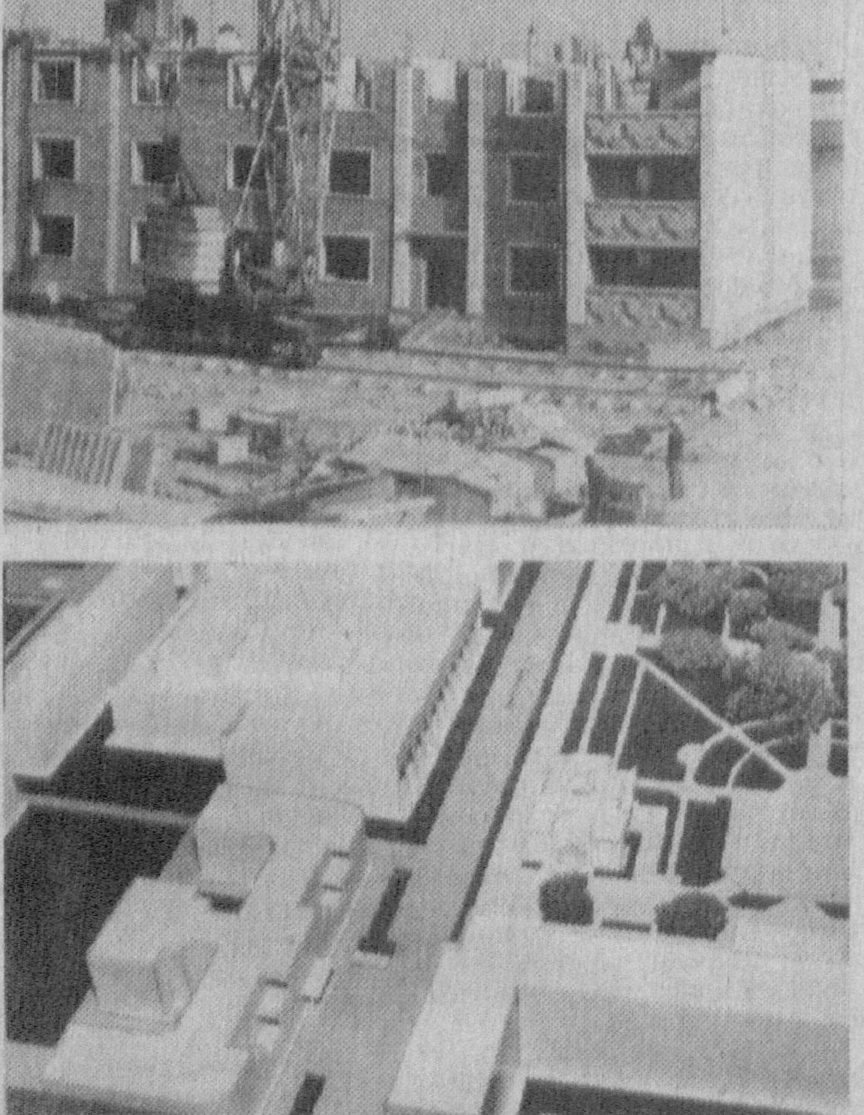

Фермер-истиқлол қалдирғочи

ИМКОНИЯТ ҚИДИРАЁТГАНЛАР

Бугунги бозор иқтисодиёти шароитида гўшт маҳсулотларининг нархи кун сайин осмонга сапчишига баъзилар кўникма ҳосил қилган бўлса-да, айримлар ҳамон кўника олмаяптилар. Бу тўғрида турли гап-сўзлар ортса-ортаяптики, камаймаяпти. Тўғрисини тан олиш керак. Айрим хўжаликларда чорванинг номи қолди, холос. Ана шу ҳолатни кўрган-билганлар бир-бирларига савол ташлайдилар:

- Қани сурувлашган қорамоллар-у, қўй — қўзилар? Фермерликка ўтиб ҳаммаси тамом бўлди, дегувчилар адашади. Ўз хизмат бурчига меҳр билан ёндошган хўжаликларда ҳозир ҳам чорвачилик ҳавас қилса арзийдиган даражада. Яқинда Олтинсой туманидаги мева ва узумчиликка ихтисослашган «Шакарқамиш» жамоа хўжалигида хизмат сафарида бўлганимизда, Очилди Худойқулов раҳбарлик қилаётган «Хидир бобо» хусусий чорвачилик фермаси чорвадорлари амалга ошираётган ишлар билан қизиқиб қолдик.

- Очилдибой 1995 йилнинг октябрь ойида «ким ошди» савдосида фермасини 600 минг сўмга сотиб олган эди. Орадан икки йилча вақт ўтди. Ферма ҳар томонлама қулай имкониятларга эга бўлишга улгурди. 41 гектар ер майдони, 3 та трактори, 2 та ўт ўргичларни ўз фойдаси ҳисобига сотиб олди. Ишчи-хизматчиларга иш ҳақларини ҳам юз фоиз нақд пул ҳисобида тўлашга эришиб, барчанинг кўнглини олиб, раҳмат эшитиб келаяпти,-дейди хўжалик бошқаруви раиси Абдуҳолиқ Қосимов.

- Фермамиз хусусий бўлгач, баъзиларга ўхшаб номимиз фермер бўлиб қолмаслиги учун қаттиқ ишладик. Кези келганда қаҳратон қишнинг аёзли кунлари-ю, ёзнинг жазирама иссиғида «Молни-туёғидан қаттиқ одам боқади» деган ақидага тўлиқ риоя этиб ишладик. Бугунги кунда 136 бош қорамол ихтиёримизда бўлиб, шундан 25 таси соғин сигирдир. Кунига уларнинг ҳар биридан 8 литрдан ошиқроқ сут соғиб олишга эришаяпмиз. Хусусий бўлиб, ҳеч ютқазмадик, ютдик-дейди Очилди Худойқулов.

Д. РУСТАМОВ,
Сурхондарё вилояти.

Ҳуқуқий саҳифа

ҲУҚУҚИЙ БАРКАМОЛЛИК–ДАВЛАТ КАМОЛОТИ

Тарихнинг тадрижий тараққиёти шундан далолат берадики, бирон-бир мамлакатда инсон ҳуқуқларига ва асосий эркинликларига нечоғлик риоя этилаётганлиги ва ҳурмат қилаётганлигига қараб, шу мамлакатнинг жаҳон миқёсидаги обрўси ва унинг бошқа давлатлар билан муносабатлари белгиланади.

Инсоният тараққиёти, халқларнинг фаровонлиги ва равнақи чинакамига умуминсоний қадриятларнинг қарор топиши билан, демократик тамойилларнинг амалга оширилиши, инсониятни ҳаракатга келтирувчи кучларга ишончнинг мустаҳкамланиши билан чамбарчас боғлиқдир.

Иқтисодий борлиқ- ижтимоий борлиқнинг асоси. Аммо иқтисодий мўл-кўлчиликни, маънавий соғломликни, инқилобий тотувликни таъминлаш фақат иқтисодий баркамоллик билангина белгилаб қолмайди. Жамият аъзоларининг руҳий-ақлий камолоти билан ҳам белгиланишини унутмаслигимиз керак. Руҳий камолотнинг бир занжири бўлган ҳуқуқий саводхонлик жабҳасида республикамизда нима ишлар қилинди ва нима ишлар қилиниши керак?

Узбекистон Республикаси ҳукумати Суверен Республиканинг қонунчиликни вужудга келтириш асосида фуқароларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилиш, ҳуқуқий давлат қуришга собитқадамлик билан киришиш зарурлигини тан олган ҳолда унинг пойдевори бўлган янги, биринчи Конституцияни қабул қилди ва ҳамма ижтимоий, иқтисодий муносабатларни тартибга соладиган жаҳон андозаларига монанд қонунларни қабул қилиш, уни такомиллаштиришга киришди.

1992 йил 26-февралда Узбекистон Республикаси Президенти Хельсинки якунловчи актига имзо чекиш маросимида сўзга чиқиб: «Мен халқ ва хукумат номидан:- ҳуқуқий демократик давлат барпо этиш йўлида ички бунёдкорлик вазифаларини рўёбга чиқаришнинг асосий кафолати бўлмиш фуқаролар ва миллатлар иноқлигини, фикр-эътиқод эркинлигини сақлаб қоламиз ва ҳар томонлама мустаҳкамлайверамиз, деб айтаман ва бунга қатъий кафолат бераман»- деб жаҳон жамоатчилиги олдида тантанали эълон қилди. Президент берган кафолатни амалга ошириш жумҳуриятимизнинг ҳар бир кишисига, идора ва ташкилотларга амалий ишга киришишга даъватгина бўлиб қолмасдан, кундалик ишимиз дастурига айланиши керак. Мен ҳуқуқий тартибот, тарғибот соҳасидаги муаммоларнинг бир жабҳасига эътиборни жалб қилмоқчиман. Республикамизда 60 га яқин Университет, институт ва коллежлар мавжуд. Бундан ташқари 250 га яқин ўрта махсус билим юртлари фаолият кўрсатмоқда. Халқ таълими тизимидаги мактаблар сони ундан ҳам кўп. Хўш, шу билим масканларида, билим юртлари ва ўрта мактабларда ҳуқуқий таълимнинг бошланғич қисми бўлган «Ҳуқуқ асослари»ни ўрганиш қай аҳволда?

Статистик маълумотларга қараганда, Собиқ СССРда ҳуқуқшунос мутахассислар тайёрлаш соҳаси аҳоли сонига нисбатан тараққий этган мамлакатлардан анча орқада бўлган. Жумҳуриятимизда бу кўрсаткич ундан ҳам пастдир. Энди республикамиз мустақиллик йўлига чиққан экан, ўзининг мафкурада иқтисодий, маънавий тўғри йўлини топиб олишида фуқароларнинг ҳуқуқий саводхонлиги иккинчи даражага тушиб қолмаслиги керак. Ҳозиргача ҳуқуқшунослик институти ва бир нечта ҳуқуқшунослик факультетлари вужудга келди. Бу олийгоҳлар, факультетлар халқ хўжалигининг ҳуқуқни муҳофаза қилиш соҳаси учун мутахассислар, ҳуқуқий барқарорлик посбонларини тайёрлашга йўналтирилган.

Ҳуқуқий давлат қуриш учун булар етарлими? Фикримизча, мутахассисларнинг савияси ҳуқуқий фаровонликнинг мезони бўла олади. Сифатли маҳсулот, сифатли ерда, сифатли танада ўсади. Шу боис, асосий замин маърифат масканлари - ўрта, махсус мактабларда, олий ўқув юртларида ҳуқуқий асосларни ўрганиш ҳуқуқий таълим армияси - ҳуқуқшунос муаллимлар зиммасига катта масъулият юклайди. Демак, бу соғлом ҳуқуқий замин малакали ҳуқуқшунос муаллимлар тайёрлаш билан бевосита боғлиқдир. Мутахассислар тайёрлаш ишлари республикамизда ҳозирча талабга жавоб берадиган даражада эмас. Фикримизни асослаш учун бир неча фактлардан фойдаланамиз.

Республикада мавжуд 56 университет, институт ва коллежларда «Ҳуқуқ асослари»дан қандай дарс берилаётганини ўрганилганда, таълим масканлари малакали ўқитувчилар билан тўла таъминланмаганлиги, ўқув кўргазма қуролларининг деярли йўқлиги аниқланди. Дарсларни ҳуқуқни муҳофаза қилиш органлари ходимлари фаолияти билан яқиндан алоқа қилиш асосида боғлаб олиб бормаслик, назария билан амалиётнинг ўзаро алоқаси йўқлиги, бу фандан ёшларни ҳуқуқий тарбиялашдаги энг катта ва таъсирли омили сифатида фойдаланилмаётганлиги ачинарли ҳолдир.

Шуни ҳисобга олиб Тошкент Давлат Университетининг айрим факультетларида «Ҳуқуқ асослари»дан машғулот олиб бориш, амалиёт билан назариянинг бирлигини таъминлаш, йўлга қўйилди. Ўзлаштириш даражасини ошириш мақсадида машғулотларни бевосита суд залларида талабалар иштирокида ўтказиш ўзининг яхши самарасини бермоқда. Ҳуқуқ асосларидан республикада дарс берилиши тўғрисида гапириб ўтирилмаса ҳам бўлади. Фикримизни далиллаш учун Тошкент вилояти Адлия бошқармаси ҳуқуқий ишлар, ҳуқуқий ташвиқот ва фуқароларга ҳуқуқий ёрдам бериш бошқармаси билан ҳамкорликда ўтказилган текширув рейди ҳақида тўхталмоқчимиз. Тошкент вилоятининг Чирчиқ ва Ангрен шаҳарлари ҳамда Зангиота, Қибрай туманларига қарашли 150 та ўрта мактабда «Ҳуқуқ асосларидан» дарс ўтиш ва уни ўзлаштириш савиясини ўрганиш натижаси ҳақидаги ҳужжатларда келтирилган айрим хулосаларга тўхталамиз, Ҳуқуқ асосларидан дарс берувчи ўқитувчиларнинг кўпчилиги тарих ва жамиятшунослик мутахассисларидир. Қибрай туманига қарашли 5 та мактабда бу фандан география ўқитувчиси, 2 та мактабда қозоқ тили ўқитувчиси дарс ўтмоқда. Ангрен шаҳрининг 2 та мактабида рус тили ва адабиёти ўқитувчиси дарс беради. Чирчиқ шаҳрида Ҳуқуқ асосларидан дарс берилиши ва унинг самарасини текшириш мақсадида ўқитувчилар билан очиқ мулоқот ўтказилди. Айрим мактабларда имзосиз анкета тарқатилиб, вазият ўрганилган. Ёшлар ўртасида ҳуқуқбузарликнинг олдини олишда Ҳуқуқ асосларидан дарс бериш асосий восита ҳисобланадими йўқми? деган саволга 40 фоиз «Ҳа» деб, 40 фоиз ўқитувчи «Йўқ» деб жавоб беришган. Қолганлари эса, аниқ жавоб бераолмаган.

Ҳуқуқни муҳофаза қилиш органлари, ходимлари ёки ташкилот ва корхона ҳуқуқшунослари сизларга бирон-бир ёрдам бераяптими? - деган саволга 70 фоиз ўқитувчи «йўқ» деб жавоб берган. 30 фоиз ўқитувчи эса айрим вақтларда, у ҳам ҳуқуқбузарлик содир бўлган ерда холос, деб жавоб беришган. Ҳуқуқ асосларидан дарс бериш дастури эскирган деб 70 фоиз дарс берувчи ўқитувчилар жавоб берган.

Анкета натижасидан маълум бўлишича, кўпчилик «Ҳуқуқ асослари» фанини ўргатишда «Конституция ҳуқуқи»,«Ҳуқуқ ва аҳлоқ»,«Жиноят ва жазо» мавзуларини кучайтириб ўтиш керак, деб ҳисоблайдилар. Ҳуқуқ асосларидан дарс беришни яхшилаш борасида қандай ишларни амалга ошириш лозим деб ҳисоблайсиз,- деган саволга 25 фоиз ўқитувчи бу фанни 5-синфдан бошлаб бир неча йил давомида ўқитиш керак деб, яна 25 фоиз ўқитувчи эса махсус ҳуқуқшунос ўқитувчиларнинг дарс бериши самарали бўлади, деб ҳисоблайди. 50 фоиз ўқитувчи бу фанга ўқувчиларнинг деярли ҳаммаси катта қизиқиш билан қатнашиши тўғрисида гапиришди.

Мазкур фандан дарс беришга уларнинг хоҳиши сўралганда, ўқитувчиларнинг 10 фоизи ўз хоҳиши билан дарс бераётганлигини айттан. Бошқа ўқитувчилар вақтинча, мажбурият сифати бу ишни бажараётганлигини билдирган. Бундай ачинарли аҳвол республикамизнинг деярли барча вилоятларида учрайди.

Кўпчилик ўқитувчилар бу фандан дарс беришга етарли малакага эгамасмиз, деб жавоб берган. Ҳамма ўқитувчилар «Ҳуқуқ асослари»дан малака оширишга мухтожлигини билдириб, ягона услубият маркази бўлиши керак, деб ҳисоблайди. Бундан кўриниб турибдики, дастлабки босқичда «Ҳуқуқ асослари» фанидан дарс берадиган ўқитувчиларнинг малакасини оширишни қайта кўриб чиқиш даркор.

Юқорида ўтказилган ижтимоий таҳлилларни ўрганиш натижасида қуйидаги хулосага келинган:

1. Ҳуқуқ асосларидан дарс бериш дастури сифати талабга жавоб бермайди.

2. Ўқитувчилар таркибининг деярли ҳаммаси бошқа касб мутахассислари ҳисобланади. Улар бу соҳада ҳеч қандай билимга, малакага, кўникмага эга эмаслар.

3. Мактабларда Ҳуқуқ асосларидан дарс беришда фақат дарсликлардан (у ҳам собиқ СССР материаллари асосида ёзилган) фойдаланилмоқда.

4. Юқорида кўрсатилган сабаблар ўқувчи ёшларда бу фанга мутлақо қизиқиш уйғотмайди, шу сабабли текшириш ўтказилган мактабларда ҳуқуқий маданиятнинг жуда пастлигини кўрасиз.

Юқорида кўрсатилган камчиликлардан шундай хулосага келиш мумкин: Ҳуқуқ асосларидан дарс бериш дастурини 15-16 ёшли ўсмирларга мўлжаллаб қайта ишлаб чиқиш шу куннинг долзарб талабидир. Бу дастур ёшларни қизиқтирадиган ижтимоий муносабатлар хусусан, фуқаролик ҳуқуқи, меҳнат ҳуқуқи, ишбилармонлик, мулк масалалари ҳамда никоҳ ва оиланинг ҳуқуқий масалаларига асосланиб тузилса мақсадга мувофиқ бўлар эди. Давлат ва ҳуқуқнинг келиб чиқиши, моҳияти, маъмурий ҳуқуқбузарлик, экология масалалари 9-10 синфларда 2-нчи босқичда ўргатилиши лозим. Бу фандан дарс бериш учун малакали ўқитувчилар тайёрлашни кечиктирмай ҳал қилиш мақсадида Тошкент Давлат университетида махсус ҳу-қуқшунос педагоглар (мураббийлар) тайёрлайдиган факультет очилди. (Олдин тарих факультетининг бир бўлимида ҳуқуқшунос педагоглар тайёрланарди). Бундан ташқари ҳуқуқни муҳофаза қилиш органларининг малакали етакчи мутахассисларини ҳуқуқий таълим беришга фаол жалб қилиш фойдали бўларди.

Ҳамма мактабларда фанни асосий фан даражасига кўтариб, махсус жиҳозланган хоналар ташкил қилиш, моддий-техник, кўргазма қуроллари билан таъминлаш ҳамда уларнинг якуни сифатида бу фандан имтиҳон белгиланиши керак. Бу кўрсатилган тадбирларнинг амалга оширилиши - ёшларнинг ҳуқуқий саводини, маданиятини ошириш ҳамда ҳуқуқбузарликнинг олдини олиш борасида қилинадиган хайрли ишларнинг дебочасидир.

Ўзбекистонда ҳуқуқий таълимот ва ҳуқуқшунослик фанининг тараққиёти тарихи бевосита Тошкент Давлат университети билан боғлиқдир. Университетнинг ажралмас қисми бўлган ҳуқуқшунослик факультети республиканинг қолаверса Ўрта Осиё минтақасини малакали мутахассисларга бўлган эҳтиёжни қондириш маркази бўлиб келган.

Ҳозир ҳам шу даргоҳ имкониятларидан ҳамда кадрлар тайёрлашнинг бошқа захираларидан унумли фойдаланиш масалани тўла ҳал этишга олиб келади.

И.А.АНОРТОЕВ,
доцент, ТОШДД ҳуқуқшунос-педагог факультети декани.

Биздан сўрасангиз...

Саволларга ҳуқуқшунос К. МУХТОРОВ жавоб беради

Ходим ишга қандай шароитда қўйилмаслиги мумкин?

М.МУРОДОВ,
Бухоро вилояти

Узбекистон Республикаси Меҳнат Кодексининг 113-моддасига мувофиқ ходим алкоголли ичимлик, гиёҳвандлик ёки таксик модда истеъмол қилиши натижасида маст ҳолда ишга келса, у шу куни умуман ишга қўйилиши керак эмас. Агар ходим мажбурий тиббий кўрикдан ўтишдан бўйин товласа ёки тиббий комиссия тавсияларини бажармаса, иш берувчи уни ишга қўймасликка ҳақи бор.

***

Мен ишдан бўшаган эдим. Меҳнат дафтарчамни йўқотиб қўйдим. Энди қаерга ва кимга мурожаат қилишим мумкин?

С.МАЖИДОВА,
Тошкент шаҳри

Меҳнат дафтарчаларини юргизиш тўғрисидаги йўриқномага мувофиқ агар ходим ишдан бўшагандан сўнг меҳнат дафтарчасини йўқотган бўлса, у биринчи навбатда охирги иш жойидаги раҳбар номига меҳнат дафтарчасини йўқотиб қўйганлигини кўрсатиб ариза билан мурожаат қилиши керак. Маъмурият ариза тушган кунидан 15 кун муддат ичида ходимга меҳнат дафтарчасининг дубликатини тўлғазиб бериши шарт. (Албатта, ходимдан меҳнат дафтарчаси янги бланкасининг нархи ундириб олинади).

***

Ходим ишдан бўшаганда меҳнат дафтарчасини маъмурият ўз вақтида ходимга бермаса, қандай оқибатлар келиб чиқиши мумкин?

Д.САИДОВ,
Тошкент вилояти

Меҳнат Кодексининг 81 ва 275-моддаларига мувофиқ ходим беш кундан ортиқ ишлагандан сўнг агар унинг меҳнат дафтарчаси бўлмаса, янги меҳнат дафтарчаси очилади, агар ишга кирганда меҳнат дафтарчаси бўлган бўлса, унга ходим ишга қабул қилинганлиги тўғрисидаги ёзув киритилади.

Ходим ишдан бўшатилган куни унга меҳнат дафтарчаси тўлғазилган ҳолда топширилиши шарт. Агар ходимга меҳнат дафтарчаси ўша куни берилмаса, унга меҳнат дафтарчасини ушлаб турган барча кунлари учун ўртача иш ҳақи тўланади ва меҳнат дафтарчаси берилган кун ходимни ишдан бўшатилган куни ҳисобланади ва бу ҳақда меҳнат дафтарчасига ёзув киритилади.

***

Мен ишдан жавоб сўрамасдан ярим соат олдин кетган эдим. Шунга иш ҳақимнинг 40 фоизини ушлаб қолишди. Қонунда бундай ҳолатда иш ҳақининг йигирма фоизи ушлаб қолинади, дейилган-ку?

Х.ҲАМИДОВ,
Сурхондарё вилояти

Меҳнат Кодексининг 181-моддасида ходимга меҳнат интизомини бузганлиги учун иш берувчи ўртача ойлик иш ҳақининг йигирма фоизидан ортиқ бўлмаган жарима солиши мумкинлиги айтилган. Лекин шу модданинг ўзида ички меҳнат тартиби қоидаларида ходимга ўртача ойлик иш ҳақининг 40 фоизигача бўлган миқдорда жарима солиш назарда тутилиши кўрсатиб ўтилган. Бинобарин, агар Сиз ишлаётган муассасада ички меҳнат тартиби қоидаси қабул қилинган бўлиб, унда 40 фоизгача жарима солиш мумкинлиги кўрсатилган бўлса, Сизга жарима тўғри қўлланилган ҳисобланади.

***

Мен ҳайдовчиликка ишга кирганимда енгил машина беришган эди. Энди мени ходимларни ташийдиган автобус ҳайдашга ишга ўтказишмоқчи. Шу тўғри бўладими?

Т.ТЎЛАГАНОВ,
Жиззах вилояти

Меҳнат Кодексининг 91 ва 92-моддаларига асосан меҳнат шартномасида шартлашиб олинмаган иш жойини ўзгартириш меҳнат шартларини ўзгартириш, деб ҳисобланмайди ва бу ҳақда ходимнинг розилиги олиниши талаб қилинмайди.

Ходимни бошқа доимий ишга ўтказишга, яъни унга бошқа мутахассислик, малака, лавозимга оид ишни топширишга фақат унинг розилиги билангина амалга оширилади.

Демак, Сиз ишга кирганингизда «автомашина ҳайдовчиси» этиб ишга қабул қилинган бўлсангиз, Сизни маъмурият ҳаракатдаги гувоҳномангиз бўйича бошқа автомашинага ҳам ишга қўйиши мумкин. Бу ҳолда фақат Сизнинг олдинги иш ҳақингиз, оладиган таътилингиз ва олдинги ишингиздаги бошқа имтиёзлар сақланиб қолиши зарур.

Агар меҳнат шартномаси тузилганда маълум бир автомашинани ҳайдаш учун ишга қабул қилинган бўлсангиз, бошқа маркадаги автомашинага ишга ўтказишда Сизнинг розилигингиз ҳисобга олиниши шарт.

***

Мен 1996 йилнинг май ойида ишга кириб, 1996 йилнинг ноябрь ойида меҳнат таътилида бўлдим (6 ой ишлагандан сўнг), 1997 йилда октябрь ойида таътилда бўлдим. 1998 йил январь ойида ишдан ўз хоҳишим билан бўшадим. Лекин мендан меҳнат таътилида олдин бўлгансан, деб етти ой учун иш ҳақимдан ушлаб қолишди.
Шу тўғрими?

Н.МИРСАИДОВА,
Самарқанд вилояти

Меҳнат Кодексининг 164-моддасига асосан ходим ишламаган ойлари ҳисобидан таътил олган бўлса, ўз хоҳиши билан ишдан бўшаётганда унинг меҳнат ҳақидан ушлаб қолинади. Меҳнат Кодексининг 89-моддаси 4-қисми, 100-модда 1 ва 2 бандлари, 106-модда 1 ва 2 бандларида кўрсатилган асосларга кўра, шунингдек ўқишга кирганлиги, пенсияга чиққанлиги муносабати билан меҳнат шартномаси бекор қилинганда меҳнат ҳақидан ушлаб қолинмайди. Демак, Сизга қилинган муносабат тўғридир. Чунки етти ой учун олдиндан меҳнат таътилидан фойдалангансиз.

Ҳуқуқшунос ҳузурида

ЙИЛЛИК МЕҲНАТ ТАЪТИЛЛАРИ

Амалдаги меҳнат қонунчилигига асосан ҳар бир ходим асосий ҳамда ўриндошлик асосида ишлаётган иш жойидан дам олиш ва иш қобилиятини тиклаш учун лавозими, ўртача иш ҳақи сақланган ҳолда йиллик меҳнат таътилидан фойдаланишга ҳақли.

Ходимга биринчи иш йили учун йиллик асосий таътил корхонада олти ой ишлагандан сўнг берилади. 1996 йил 1 апрелгача амалда бўлган меҳнат қонунчилигимизда бу муддат 11 ой қилиб белгиланган эди.

Кўпчилик раҳбарлар ходим биринчи иш йили олти ой ишлагандан кейин шу ишланган муддат ҳисобидан меҳнат таътили бериб, хатога йўл қўядилар. Аслида ходим олти ой ишлаган бўлса ҳам унга бир йил ҳисобидан меҳнат таътили берилади. Ва тўлиқ миқдорда ҳақ тўланади. Яъни ходимга йиллик меҳнат таътили аванс тариқасида берилади. Масалан, ходим 1996 йил 15 апрелда ишга қабул қилинган бўлса 1996 йил 15 октябрдан сўнг унинг аризасига биноан 1996 йил 15 апрелдан 1997 йил 5 апрелгача ишлаган кунлари учун меҳнат таътили берилади.

Таътил бир йилда бир маротаба шу таътил берилаётган меҳнат йили тугагунга қадар берилиши керак.

Ходимга йиллик асосий таътил иккинчи ва ундан кейинги иш йиллари учун таътиллар жадвалга асосан шу йилнинг исталган вақтида берилади. Таътиллар жадвали календарь йил бошлангунга қадар иш берувчи томонидан касаба уюшмаси қўмитаси билан келишилган ҳолда тасдиқланади.

Меҳнат қонунчилигида биринчи иш йили олти ой ўтмасдан олдин ҳам ходимлар илтимосига мувофиқ таътил берилиши шарт бўлган ҳоллар кўрсатиб ўтилган. Бундай ҳолатларга ҳомиладор аёлларга туғиш таътили олдидан ёки ундан кейин, I ва II-гуруҳ ногиронлари, ўн саккиз ёшга тўлмаганлар, муддатли ҳарбий хизматдан заҳирага бўшатилган ва ишга жойлашган ҳарбий хизматчилар ҳам шундай ҳуқуққа эгадирлар. Ўриндошлик асосида ишлаётганлар асосий иш жойидаги таътил билан бир вақтда, иккинчи иш жойларидан ҳам таътил оладилар. Ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда умумий таълим мактабларида, ҳунар-техника билим юртларида,олий ва ўрта махсус ўқув юртларида, кадрларнинг малакасини ошириш, уларни тайёрлаш ва қайта тайёрлаш институтлари ва курсларда ўқиётганлар агар имтиҳонлар, синовлар топшириш, диплом, курс, лаборатория ва бошқа ўқув ишларини бажариш вақтига тўғрилаб ўзларининг йиллик таътилларини олишни хоҳлашса, уларнинг бу истаги ҳам бажарилиши керак.

Ходимлар сонининг қисқариши ёки корхонанинг тугатилиши муносабати билан ишдан озод қилинган ходимлар, ўқитувчи ва муаллимлар биринчи йилида йиллик таътил уларнинг ишга кирган вақтидан қатъий назар ҳақиқий ишлаган вақтига мутаносиб равишда ҳақ тўлаган ҳолда берилади. Ишлаб чиқариш сабабларига кўра жорий йилда ходимга таътилни тўлиқ беришнинг имконияти бўлмаса, ходимнинг розилиги билан у таътилнинг ўн икки иш кунидан фойдаланганидан кейингина уни таътилдан чақириб олишга йўл қўйилади. Ҳамда таътилнинг қолган кунлари кейинги йилги таътилга албатта қўшиб берилади. Йиллик таътилдан вояга етмаганларни, шунингдек, меҳнат шароити ноқулай ва алоҳида хусусиятта эга бўлган ишларда ишлайдиганларга бериладиган қўшимча таътиллардан чақириб олиш қатъиян таъқиқланади.

Кузатувлар шуни кўрсатадики, ходимга таътил бериш учун иш берувчи ходимнинг аризасини кутади. Қонунга мувофиқ маъмурият томонидан ходимга таътил бериш вақти ҳақида таътил берилишидан камида ўн беш кун олдин хабар қилиниши ва буйруқ чиқарилиб, ходимга таътил кунлари берилиши керак. Буйруққа асос қилиб таътиллар жадвали олинади.

Ходим билан иш берувчи ўзаро келишган бўлса, таътил бериш муддати ўзгартирилиши ҳам мумкин. Бунда таътил бериш буйруғига асос қилиб ходимнинг аризаси кўрсатилади.

Амалдаги меҳнат қонунчилигида фойдаланилмаган таътиллар учун пуллик товон тўланиши кўрсатилган. Ходим билан меҳнат шартномасини бекор қилинганда унга фойдаланилмаган барча йиллик ва қўшимча таътиллар учун пуллик товон тўланади. Ишлаётган ходимга унинг иш берувчи билан ўзаро келишувига биноан таътилнинг ўн беш кунидан ортиғига пуллик товон тўланади. Аммо меҳнат шароити ноқулай ва алоҳида хусусиятга эга бўлган ишлар учун ҳамда оғир ноқулай табиий иқлим шароитларида ишлаганлиги учун бериладиган қўшимча таътилларни пуллик товон тўлови билан алмаштирилиши мумкин эмас.

Қонунчилигимизда ёши ва соғлигини ҳисобга олиб, ўн саккиз ёшга тўлмаган шахсларга ва ишлаётган биринчи, иккинчи гуруҳ ногиронларига ўттиз календарь кун ҳисобидан узайтирилган йиллик таътил белгиланган.

Ходим билан тузилган меҳнат шартномасининг шартларида ҳам узайтирилган йиллик таътиллар бериш назарда тутилиши мумкин. Албатта, бу корхонанинг молиявий аҳволига боғлиқ.

Узбекистон Республикасининг Меҳнат Кодекси 1996 йил 1 апрелдан амалга киритилиши муносабати билан собиқ СССР Меҳнат давлат комитети ва ВЦСПС томонидан 1974 йил 25 октябрда тасдиқланган «Меҳнат шароитлари зарарли ишларда ишлаётганларга қўшимча таътил бериш ва уларга қисқартирилган иш куни белгилаш тўғрисидаги рўйхат» бекор қилинган. Шу сабабли меҳнат шароити ноқулай ва алоҳида хусусиятта эга бўлган ишларда банд бўлган ҳамда оғир ва ноқулай табиий-иқлим шароитларида меҳнат қилаётган ходимларга қўшимча таътиллар беришда анча қийинчиликлар келиб чиқмоқда.

Бу қўшимча таътилнинг энг кам миқдори Узбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 1997 йил 11 мартдаги 133-сонли қарори билан ўн икки иш куни қилиб белгиланган. Аммо корхоналардаги меҳнат шароити касб ва лавозимларнинг бир хил бўлмаганлиги туфайли қонунчиликда қўшимча таътил олиш ҳуқуқини берувчи ишлар, касблар ва лавозимлар рўйхати, таътилларнинг аниқ муддати Узбекистон Меҳнат Вазирлиги ва Узбекистон Соғлиқни сақлаш Вазирлиги томонидан тасдиқланган меҳнат шароитларини баҳолаш услубиёти (иш жойларини аттестациядан ўтказиш) асосида тармоқ келишувлари, жамоа шартномаси билан белгиланиши кўрсатиб ўтилган. Лекин кўп корхоналарда жамоа шартномаси тузилган эмас, юқори ташкилотлар билан тузиладиган келишувларда қўшимча, таътилларнинг рўйхати кўрсатилмаган, иш жойлари аттестация қилинмаган. Бу камчиликлар мутасадди раҳбарлар ва касаба уюшма қўмиталари томонидан тугатилса, ходимларга қўшимча таътиллар беришда учраб турадиган нуқсонлар тугатилган бўлур эди.

Карим САИДОВ,
ҳуқуқшунос.

Жантуған Турсунбоев 8 йилдан бери Сайҳунобод туман судига раислик қилиб келади. Фуқаролар ҳамиша ҳуқуқий масалаларда маслаҳатлар олиш учун Ж.Турсунбоев қабулига келишади. Шунинг учун ҳам вилоят судига ва бошқа юқори органларга мурожаат қилишга ҳожат йўқ.

Суратда: (ўртада) Ж.Турсунбоев шогирди Назира Дўстматова билан фуқаролар аризасини ўрганиб чиқмоқда.

Н.АЛМУРОДОВ олган сурат

Ҳуқуқий маслаҳатхона

Ҳурматли таҳририят! Боқувчисини йўқотган шахсларнинг давлат томонидан белгиланган ҳақ-ҳуқуқлари ва имтиёзлари тўғрисида тўлиқ маълумот беришингизни сўрайман.

Ш.НОСИРОВА,
Навоий шаҳри

Ҳурматли Шаҳнозахон! Сизга бу хусусда ҳуқуқшунос М.Ҳожиматова маслаҳат беради.

Вафот этган боқувчининг қарамоғида бўлган меҳнатга қобилиятсиз оила аъзолари боқувчисини йўқотганлик пенсияси олиш ҳуқуқига эга бўлади. Бунда фарзандларга Узбекистон Республикасининг «Фуқароларнинг давлат пенсия таъминоти тўғрисида»ги қонуни 19-моддасининг «в» бандида кўрсатиб ўтилган шахсларга пенсия улар боқувчининг қарамоғида турган-турмаганидан қатъий назар тайинланади.

Марҳумнинг қарамоғида турмаган ота-онаси ва эри(хотини) ҳам кейинчалик кун кечириш учун зарур маблағ манбаидан маҳрум бўлиб қолсалар, пенсия олиш ҳуқуқига эга бўладилар.

Қуйидагилар оиланинг меҳнатга қобилиятсиз аъзолари ҳисобланадилар:

а) болалар, ака-укалар, опа-сингиллар ва набиралар 16 ёшга тўлмаган бўлсалар ёки 16 ёшдан катта бўлса ҳам 16 ёшга тўлмасдан ногирон бўлиб қолган бўлсалар. Бунда ака-укалар, опа-сингиллар ва набираларнинг меҳнатга қобилиятли ота-онаси бўлмаган ҳолатлар кўзда тутилади;

б) ота,она, ўгай ота, ўгай она, хотин(эр), башарти улар - эркаклар 60 ёшга, аёллар -55 ёшга тўлган ёки ногирон бўлсалар;

в) ёшидан ва меҳнат қобилиятидан қатъий назар, ота ва онадан бири ёки эр (хотин) ёхуд бува буви, ака-ука ёки опа-сингил, вафот этган боқувчининг болалари, ака-укалари, опа-сингиллари ёки набираларини ишловчиларга болага қараш учун иш ҳақи сақланмаган таътилда бўлиш ҳуқуқини берадиган, ёшга тўлгунга қадар боқиш билан машғул бўлса ва ишламаса;

г) бува ва буви - агар қонунга мувофиқ уларни боқиши шарт бўлган кишилар бўлмаса;

д) ўқувчилар 18 ёшга тўлгунга қадар боқувчисини йўқотганлик пенсияси олиш ҳуқуқига эгадирлар.

Боқувчисини йўқотганлик пенсияси олиш ҳуқуқига эга бўлган вояга етмаган фарзандлар, улар бошқа бировлар томонидан фарзандликка олинганларида ҳам бу ҳуқуқни сақлаб қоладилар.

Ўгай ота ва ўгай она, агар вафот этган ўгай ўғилни (қизни) 18 ёшга тўлгунга қадар камида 5 йил тарбиялаган ёки боққан бўлсалар, ҳақиқий ота ва она сингари пенсия олиш ҳуқуқига эга бўладилар.

Ушбу қонуннинг вафот этганлар оилаларига тааллуқли ҳамма қоидалари бедарак йўқолганларнинг оилаларига ҳам, агар боқувчининг бедарак йўқолганлиги белгиланган тартибда тасдиқланган бўлса, тегишли равишда жорий қилинади.

МАРКАЗИЙ ОСИЁ ЯНГИЛИКЛАРИ

Каспий денгизи ҳавзасидаги нефть конлари хусусидаги Озарбайжон ва Туркманистон давлатлари ўртасидаги можаро ҳали ҳам бир тўхтамга келгани йўқ. Иккала томон мунозарали бу масалани муҳокама этадиган ишчи гуруҳи тузилиши зарурлигини эътироф этган эди. Озарбайжон Ташқи ишлар вазири Гасан Гасановнинг сўзларига қараганда, эксперт группаси яқин кунларда иш бошлайди. Озарбайжон томони бунга тайёр.

***

Туркман газини Эрон орқали Европага етказиш учун ташкил этилган корцорциумнинг хабарига қараганда, 2006 йилга бориб газ экспорти саккиз миллиард кубометрни ташкил этиши керак. Янги газ қувури қурилишида Россиянинг иштирок этиш-этмаслиги ҳозирча номаълум. Бу масала Россия Бош министри В.Черномирдиннинг шу ой ичида Туркманистонга қиладиган сафари асносида ойдинлашади.

***

Тожикистондаги ҳукумат ва мухолифат кучлари бир-бирларини тушунмаганликлари натижасида жиддий кўнгилсиз воқеа рўй берган. Оқибатда бир нечта киши жароҳатланган. Маълумки, иккала томон ўртасидаги келишувга мувофиқ республикага қайтиб келган мухолифат кучлари қуролларини топширишлари лозим эди. Ҳукумат томони бу нарсани талаб қилганда мухолифат кучлари уларга бўйсунмаган пировардида тўқнашув содир бўлган.

***

Кеча Тожикистон Президенти И.Раҳмонов ярашув комиссиясининг раиси Саид Абдулло Нурий билан учрашган. Би-Би-Си радиоси мухбирининг сўзларига қараганда улар бошқа масалалар қатори мухолифат кучларининг лидерларидан бири Акбар Тўражонзоданинг республикага қайтиши масаласини ҳам муҳокама қилишса керак.

***

Америка Қўшма Штатлари собиқ Президенти Ж.Картернинг миллий хавфсизлик масалалари бўйича маслаҳатчиси, таниқли сиёсатчи Збичнев Бжежинский, америкалик сиёсатдон ва ишбилармонларни Марказий Осиё республикаларидаги ёш мустақил давлатлар билан янгича муносабат ўрнатишга чақирган. Бу тўғрида Эрон радиоси хабар берган.

АМАЛИЙ ҲАМКОРЛИК РАВНАҚИ ЙЎЛИДА

Ўзбекистон Республикаси жаҳоннинг тобора кўпроқ давлатлари билан дипломатик муносабатларни ўрнатмоқда. Пойтахтимизда йил сайин янгидан-янги мамлакатларнинг элчихоналари очилмоқда. Шундай янги ваколатхоналардан бири Жазоир давлатининг Ўзбекистондаги элчихонасидир. Мухбиримиз шу мамлакатнинг республикамиздаги фавқулодда ва Мухтор элчиси Абдулқодир Риём билан мулоқотда бўлди.

— Жаноб Абдулқодир Риём, Жазоир халқи ҳам ўзбек эли каби мустақиллик йўлидан тараққиёт ва буюк келажак сари илдам одимламоқда. Кези келганда, Жазоир мустақиллиги қай тарзда қўлга киритилгани ҳақида сўзлаб берсангиз.

— Халқимиз ўз мустақиллигини жуда катта қийинчиликлар билан қўлга киритган. Жазоир мустақиллиги учун кураш 1955 йилда бошланган эди. Жазоир халқи француз мустамлакачиларига қарши етти йил кураш олиб борди ва ниҳоят 1962 йили давлат мустақиллигини қўлга киритди. Француз мустамлакачилари Жазоирни 130 йил давомида ўз қўл остиларида сақлаб турдилар. Мустақиллик қўлга киритилгач, шу узоқ давр мобайнида паймол этилган ҳақ-ҳуқуқларимиз, миллий анъаналаримиз яна ўзимизга қайтарилди. Жазоирнинг янги ҳукумати мамлакатни тубдан ўзгартиришга, яъни сиёсий ва иқтисодий ислоҳотларни амалга оширишга киришди. Мустақилликнинг 35 йили ичида Жазоир мақташга арзигулик иқтисодий ютуқларга эришди, халқаро майдондаги обрўси ошди. Давлатимиз жаҳондаги кўплаб мамлакатлар билан дипломатик алоқаларни ўрнатди. Шу жумладан, Ўзбекистон билан йўлга қўйган алоқалари ҳам муваффақиятли ривожланди.

— Жаноб элчи, шу ўринда Ўзбекистон билан Жазоир ўртасидаги сиёсий ва иқтисодий ҳамкорлик қирралари хусусида сўзлаб берсангиз.

— Республикангиз билан 1996 йилда дипломатик алоқалар ўрнатилганидан буён ўтган жуда қисқа фурсат ичида биз бир-биримизни анча тушуниб, ўртада катта ишонч ва ҳурмат пайдо бўлди. Бу ишонч ўзаро манфаатли ҳамкорликка асос солмоқда. Ҳозирги кунда ҳар икки мамлакат ҳукумати вакиллари ҳамда мутахассислар Ўзбекистон ва Жазоирнинг савдо-иқтисодий муносабатларининг асосий йўналишларини, молиявий ҳамкорлик лойиҳаларини ишлаб чиқмоқдалар. Сиёсий муносабатларимиз ҳам жадал суръатда ривожланмоқда. Мен шу нарсадан мамнунманки, Ўзбекистон билан Жазоирнинг давлат сиёсатида жуда кўп ўхшашликлар мавжуд экан. Жумладан, ҳар икки давлатнинг жаҳондаги турли муҳим ҳодиса ва жараёнларга қарашлари, айрим халқаро муаммоларни бартараф этиш юзасидан билдираётган таклифлари деярли бир хил бўлмоқда. Мен аминманки, яқин кунларда Ўзбекистон давлат делегацияси Жазоирга ва албатта Жазоир вакиллари Ўзбекистонга расмий ташрифлар қиладилар. Бу ташрифлар доирасида икки мамлакатнинг савдо-иқтисодий ва сиёсий алоқаларининг ҳуқуқий асосларини яратувчи муҳим ҳужжатлар имзоланади. Ҳозир бу ҳужжатлар ҳар икки давлат мутахассислари томонидан пухта ишлаб чиқилмоқда. Мамлакатларимиз саноат маҳсулотлари ва турли технологиялар айирбошлаш ҳамда илм-фан соҳаларида кенг ҳамкорлик қилишлари мумкин. Бу борада ҳар икки томоннинг ҳам улкан имкониятлари бор.

— Жаноб элчи, сиз мана, Ўзбекистонда яшаётганингизга бир йилча бўлибди. Шу давр мобайнида ўзбекларнинг қайси хислатлари сизга алоҳида ёқди ва давлатимизнинг бугунги кунда олиб бораётган сиёсатини сиз қандай баҳолайсиз?

— Мен ўзбек заминига қадам қўйган дастлабки кунларимдаёқ элингизнинг ўта меҳмондўстлигини кўриб, қойил қолдим. Қаерга бормай, ким билан мулоҳотда бўлмай, ҳар бир ўзбек кишисининг меҳмоннавозлиги, самимийлиги, эъзоз-эътибори мени ўзига мафтун этди. Шу жиҳатдан олиб қараганда, ўзбек ва жазоир халқлари бир-бирига жуда ўхшар эканлар. Бизнинг халқимиз ҳам меҳмон кутишни яхши кўради. Бундан ташқари, анъаналаримиз, расм-русумларимизда ҳам айрим ўхшашликларни кўриб, мамнун бўлдим.

Бугунги кунда Ўзбекистон Республикаси ўзининг буюк келажагини бунёд этмоқда. Жуда қисқа вақт — атиги олти йил ичида юртингиз ўн йилликларга арзигулик катта ютуқларга эриша олган. Сиёсий, ижтимоий, иқтисодий ва молиявий қирралардаги зафарларингиз, шунингдек, Ўзбекистоннинг халқаро миқёсда юритаётган сиёсати, айниқса, Президентингизнинг минтақавий хавфсизлик ва барқарорлик масалаларини ҳал этишдаги ташаббуслари юксак эътирофга сазовор. Мен аминманки, Ўзбекистон мустақиллик ва тараққиёт йўлидан илдам одимлаб, бундан ҳам улкан ғалабаларга эришади.

Хайрулло НУРИДДИНОВ суҳбатлашди

ГУЛ—ТАНТАНАЛАР МАЛИКАСИ

Инсон қалбини нозик гулга бежиз қиёс этишмайди. Чунки гуллар азал-азалдан севиб, ардоқланиб келинган. Хўш, сиз ўзингиз ёқтирган гуллар тарихини биласизми?...

Қадимги Греция ва Римда атиргул севги рамзи ва тантаналар маликаси ҳисобланган. Грек келинлари бошларига атиргулдан гулчамбар таққанлар.

Баъзи диндорлар уни поклик рамзи сифатида Биби Марям гули деб ҳам эъзозлаганлар.

Лолагуллар оиласига мансуб нилуфар гул азал-азалдан тўғрисўзлик ва ҳалоллик рамзи сифатида қадрланган. Қадимги римликлар бу гул ўсган жойда ёмонлик даф бўлишига ишонишган. Шундан бўлса керак, пул бирликларига унинг тасвири туширилган экан.

Францияда келинлар энг азиз инсонларига нилуфар тақдим этишни канда қилмаганлар. Қолаверса, француз одатларига кўра йигитлар севган қизларига ҳар куни оқ нилуфар гулдан тақдим этиши шарт бўлган.

Ўрта асрга келиб бу гул йигит ва қизнинг дил изҳорлари вазифасини бажарувчи рамзини билдирган.

Оловранг чиннигул Француз инқилоби даврида подшо тарафдорларининг рамзий белгиси ҳисобланган. Чиннигулни ҳар хил бало-қазолардан асраб, ғалаба келтиришига ишонган аҳоли жангчиларга ундан гулдасталар ҳадя қилишган. Наполеон ўзининг тарихий оламшумул ғалабалари сирини айнан шу гулдан деб ҳисоблаб, жанговар нишонларга унинг рангини танлаган экан.

Германияда марваридгул қуёш ва баҳор худоси Остаряннинг гули ҳисобланган экан. Ривоятларга кўра у тўлин ойнинг ёруғида ўз жамолини кўз-кўз қилиб, кимларгадир хурсандчилик ато этармиш.

Кузги гул (Хризантема)ни қадимда Японлар қуёш гули деб аташган. Шу боис Япония миллий байроғи, пули ва энг олий нишонларида унинг рамзий белгиси тасвирланган. Ҳаттоки уй шифтлари ҳам шу гул рангида безатилган. Соғлом ва узоқ яшаш учун кузги гулни баданларига суртиб юриш одатий тусга айланган экан.

Бу гулни хитойликлар «Илоҳий гул» деб таърифлашади. Шунинг учун Хитой тақвимининг 9-ой ҳам унинг номи билан аталади. Ривоятларга кўра кузги гулдан тайёрланган ичимлик умрни узайтираркан.

Иззат АҲМЕДОВ.

КОНСЕРВАЦИЯ — САҚЛАШ ДЕМАК

Мен қўшним билан консервалаш қачон бошланганлиги ҳақида бахслашиб қолдим. Мен бу восита бизни асримизнинг бошидан қўлланила бошлаган десам қўшним бу иш XVIII асрдан бошланган дейди. Қайси биримиз ҳақмиз? Шунга жавоб берсанглар.

Афсуски иккалангиз ҳам адашгансизлар. Консервалаш методи XIX асрнинг бошларида француз ошпази Франсуа Аппер томонидан кашф қилинган. Уни бу ишга олимларнинг микроорганизмлар назарияси ҳақида тортишувлари турткি бўлди. Ошпаз тунука ва шиша банкаларга турли мева ва қовурилган гўшт тўлдириб, уларни узоқ вақт қайнатди. Банкаларни ичидаги нарсалар бир неча ой сақланиб кейин очилган, улардани егуликлар бузилмасдан тургани ҳаммани ҳайрон қолдирди.

Кашфиёт ўз вақтида қилинган эди. Чунки ўша даврда Наполеон муттасил уруш олиб бораётган, консерваланган озуқалар армия учун жуда зарур эди. Франсуа кашфиёти учун француз ҳукуматининг мукофоти билан тақдирланди. Ва унга «Исониятга яхшилик қилувчи» фахрий унвони берилди.

Консерва сўзи асли лотинча сўз бўлиб «консерваре» сўзидан келиб чиққан ва у «сақлаш» маъносини билдиради.

Спорт

ШЮССДАН СНОУЛЕТСГАЧА

ёки олимпия тимсоллари ҳақида ҳикоя

Тўртта ажойиб Сноулетс бойўғлилари Наганодаги XYIII Олимпия ўйинлари тимсоли бўлишди.

Нега айнан бойўғли? Чунки улар бутун дунёда доноликлари учун ҳурмат қилинади. Қадимги греклар бу тунги қушлар донолик худоси Афинага ёрдам беради деб ҳисоблашган.

«Сноулетс» сўзида бир неча тушунча мужассам. Snow- инглизча «қор», «Lets» ни «келинг, бирга бажарайлик» деб таржима қилиш мумкин, яъни «келинг қишки ўйинлар қувончини бирга баҳам кўрайлик. Oweets эса шунчаки «бой ўғли» дегани. Ҳар бир бойўғли ўз исмига эга — Сукки, Нокки, Лекки, Цукки. Шу тартибда ҳар бир исмнинг биринчи иккита ҳарфи ўқилса, японча «бойўғлилар» деган сўз келиб чиқади. Биринчи олимпиада тимсоли гарчи норасмий бўлсада, 1968 йил Гренoблда дунёга келди. Бу рассом Лафарг ижоди маҳсули чанғи учаётган одамча - шюсс эди. Тўрт йил кейин Вальдининг Мюнхен олимпиадаси ҳазиломуз тимсоли - сноумени расмий тан олинди. Шундан сўнг тимсол барча олимпия ўйинларининг мажбурий атрибутига айланди. Уни танлаш осон иш эмас. У нафақат ёқимтой ва қувноқ бўлиши, балки ташкилотчи мамлакат миллий колоритини соддалик ва универсаллик билан мужассамлаштириши керак. Аввалига фольклор персонажлари ёки олимпиада ўтказувчи мамлакат учун типик бўлган ҳайвонлар олимпиада тимсоли бўлди. Бу Канада қундузи - Амик, Америка ёнути -Рони (ёнут-русча енот, айиқсимон, ўрмонларда яшовчи сермўй кичик ҳайвон), йўлбарсча -Ходори, қўнғир айиқ - Миша, бўрича-Вучко... Секин-аста аҳвол ўзгара борди. Колгари олимпиадаси тимсоли икки оқ айиқчалар - Хайди ва Хоуди эди. 1992 йил Альбервиллда биринчи, абстракт тимсол (буни Филипп Мэресс ўйлаб топган) - юлдуз одамча - Мажик дунёга келди. 4 йилдан кейин Лиллехаммерда меҳмонларни яна жуфтлик - Хакон ва Кристи кутиб олишди. Улар илк бор Норвегиянинг тарихий персонажларини қайта тиклашди. Олимпиада -92 «юлдуз»и юз фоизлик француз Хавьер Марискал чизган Мажикдан кейин, гўё мультфильмдан келган, кулгили барселоналик Кобича, ундан кейин эса - тамоман фантастик, ҳеч кимга ўхшамаган америкалик -Иззи дунёга келди. Афтидан, янги минг йиллик олдидан олимпия тимсоллари оиласи кескин кенгаяди. Тўртта япон бойўғлисидан кейин уни Австралия фаунасининг бир йўла уч вакили - ехидна Милли, ўрдакбурун Сид ва кукабарра Оллилар тўлдиришади. Агар иш шундай кетса, XXI аср ўйинлари тимсолларига номзодларни нафақат жиддий рақобат, балки реал ва мавҳумлик ўртасидаги кураш ҳам кутмоқда.

Ранг-баранг, юмшоқ ўйинчоқларга ўхшаган бойўғличалар Нагано Олимпиадаси тимсоллигига бирданига эришишмади. Аввалига бу шараф Япония тоғларида яшовчи Нагано префектураси аҳолиси «эркатойи» - оқ горностайга (горностай-оқсичқон, ерсусар (сусарлар оиласига мансуб йиртқич сутэмар) тақдим этилмоқчи эди. Рассом Сусумо Мацушита Мазако Ооцука ғояси билан чизган бу ғаройиб ҳайвонча Нагано олимпиадаси ўйинларига бағишланган қатор нашрларда намоён бўлиб улгурди. Бироқ...

Олимпия тимсолига рассом ва дизайнерларнинг анчагина меҳнати сингди. Байрамни тайёрлаган ва янги рекордлар умиди билан яшаганлар ҳаётининг маълум даври билан боғлиқ, кейин эса тимсолнинг ҳаёти бу қадар қисқалигига ачинасан киши.

СУМО— ОЛИМПИАДАГА ТАЙЁРЛАНМОҚДА

Маълумки, Гавай ороллари вакили машҳур Акебоно бошчилигидаги сумо кураши етакчи усталари мазкур яккакураш тури Ватанида ўтажак Олимпия ўйинлари тантанали очилиш маросимида иштирок этишади. Халқаро сумо ҳаваскорлар федерацияси раҳбарлари сумочиларнинг Наганода омма олдида чиқиши бу кураш турининг 2008 йилги ёзги Олимпия ўйинлари таркибига киритилиши йўлидаги илк қадам бўлиши ҳақидаги умидларини яширмаётирлар. Бироқ сумонинг Олимпия истиқболлари бу қадар яхши эмас. Асосий муаммолардан бири, бу спорт турига хос миллатчилик руҳидир. Гап шундаки, кўплаб усталар япониялик бўлиб, уларга бегоналарга бўлганидан бўлак муносабат билдирадилар. Яқинда спортни тарк этган гавайялик Конисики бир неча бор ўзи ва бошқа қолган усталар ҳакамлар ғарази қурбони бўлганидан шикоят қилган.

Токиода икки ҳафта бурун якунланган 6-жаҳон чемпионатида 39 мамлакат вакиллари иштирок этди. Биринчиликда японлар гарчи улар аввалгидек басе хўжайини эканларини кўрсатсалар-да, уларнинг мавқеи энди ўтган йиллардагидек эмас. Ўрта вазн тоифасидаги янги чемпион Ташуро Тамака хорижлик қатор спорт усталаридан лол қолганлигини яширмайди. Биз японлар деди у,- энди хато қила олмаймиз, бу йигитларнинг ҳар бири ҳам хатомиздан фойдаланиб, бизни мағлуб этиши мумкин. Шунга қарамай тўрт унвоннинг учтаси ва норасмий команда беллашувларидаги олтин медаль улар қўлида қолди.

МУЗДА УЧИШ

Мюнхендаги «жаҳон чемпионлар серияси» финали Нагано олимпиадасидан олдин сўнгги тайёргарлик босқичи бўлди. Россиялик спортчилар 4 олтин медалдан учтасига эга бўлишди. Илья Кулик канадалик жаҳон чемпиони Элвис Стойкодан, Елена Бережная ва Антон Сихарулидзелар эса германиялик жуфтлик - жаҳон чемпионлари Мэнди Ветцель ва Инго Штойерлардан устун келишди. Баҳсларда Олимпия чемпионлари Оксана Грицук ва Евгений Платоновлар яна бир карра ўз маҳоратларини намойиш этишди.

ТОЗА ИЧИМЛИК СУВИ—ҚИШЛОҚЛАРГА

Зомин тоғларидан келаётган зилол сувнинг таърифи бугунги кунда барчага аён.Шу боисдан ҳам Жиззах вилоятидаги Зомин сув омборига йиғилаётган обиҳаётни қайта ишлаб,Даштобод шаҳри ва барча қишлоқларга олиб бориш жадал давом этмоқда.

Бу муҳим иншоот Республика Вазирлар Маҳкамасининг 1993 йил 13 октябрдаги қарори асосида бунёд этилмоқда.

Иншоотнинг умумий қиймати 1991 йил нархидан 24 миллион сўм, ҳозирги нарх билан 1,5 миллиард сўмни ташкил этади.Қувурларнинг умумий узунлиги 43 километрни ташкил этади.Бунёдкорлик ишлари икки йилдан бери давом этмоқда.Уни вилоят жамоа хўжаликлараро қурилиш трестига қарашли 74-хўжаликлараро механизациялашган кўчма колонна қурувчилари олиб бораяптилар.

Шуниси диққатга лойиқки, «Зомин-Даштобод» сув иншооти қурилиши республика аҳамиятига молик қурилиш майдони ҳисобланади. Иншоот лойиҳа қувватти бўйича бир кеча-кундузда аҳолига 39 минг куб метр сув етказиб беради. Қурилиш ишлари 2000 йилгача давом этиши мўлжалланган мазкур иншоот келгусида туман марказининг ва кўплаб қишлоқлар аҳолисини тоза ичимлик суви билан таъминлаш имконини яратади.

Мазкур иншоотнинг аҳамиятини ҳисобга олган вилоят ва Зомин туман ҳокимликлари қурилиш ишларини тезлатишга ҳар томонлама амалий ёрдам кўрсатмоқда.

А.СОДИҚОВ.

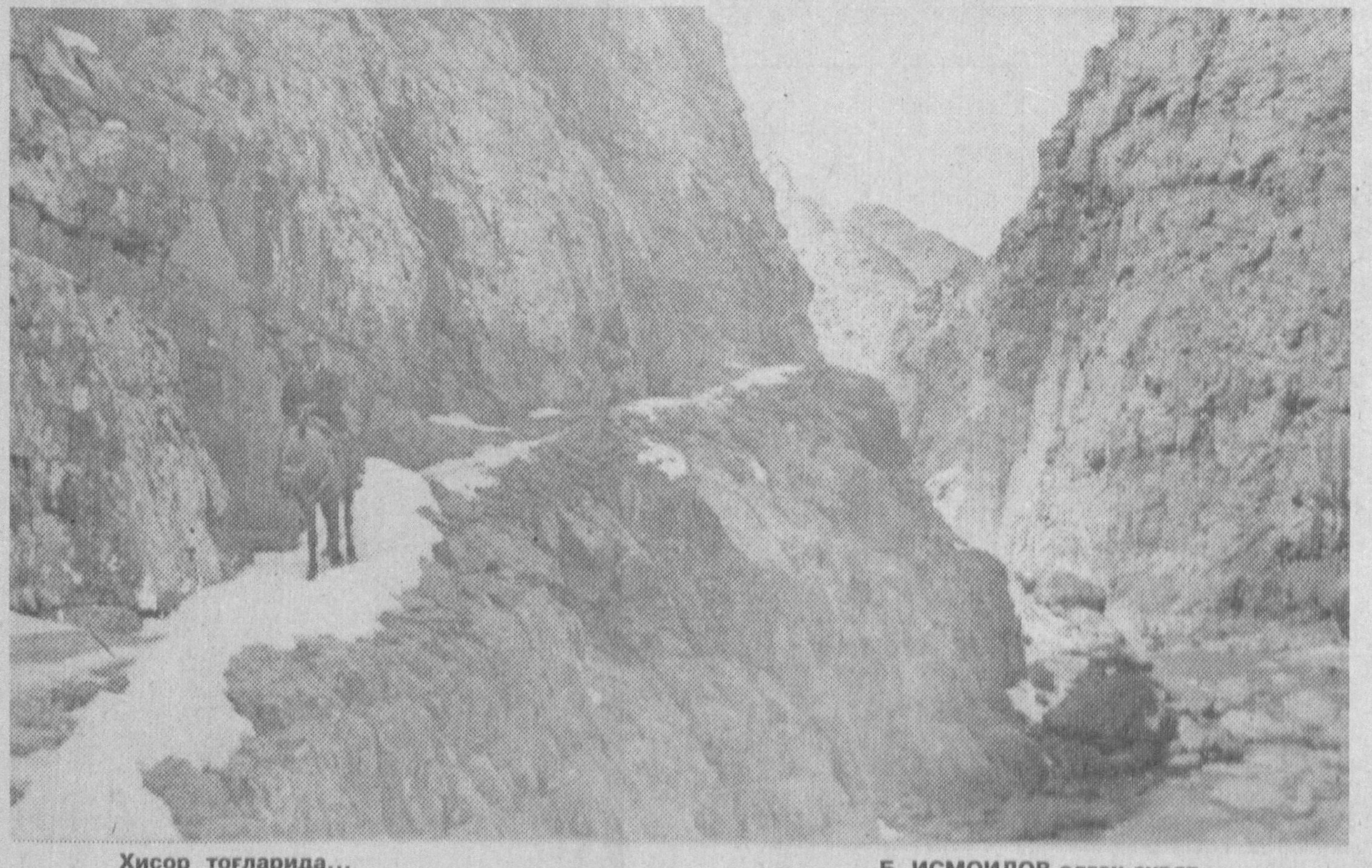

Ҳисор тоғларида...

Б. ИСМОИЛОВ олган сурат.

ҚУТЛОВ

Маъмура Қурбоновани

туғилган кунлари муносабати билан куёвлари - Шуҳрат, Иристой, Баҳодиржон, қизлари Мавлуда, Машкура, Матлюба, Муяссар ва Барно қутлайдилар.

Аёллар, сизлар учун!

БЎЙИН ПАРВАРИШИ

Аёл зоти борки, гўзалликка интилиб яшайди. Ҳар томонлама баркамол хотин-қизлар жамиятимизнинг кўрки бўлибгина қолмасдан улар хонадонларнинг файзи ҳамдир. Кўркам, руҳи соғлом аёлларнинг асаблари тинч бўлишини тиббиёт илми ҳам исботлаган. Кишилар назарида гўзал мафтункор бўлишни истаганлар доимо ўзларини парвариш қиладилар. Лекин буларга эришиш учун қунт ва сабот, имконият топиш зарур. Киши ўзига мос ярашган либослар билан қоматини кўркам кўрсатиши организмини парвариш қилиб ички ва ташқи дунёсини гўзаллаштириш мумкин. Халқимизнинг «Касални даволагандан кўра олдини олган маъқул» деган ҳикмати ҳаётда исботланганлиги шубҳасиз.

Юзларни ҳам пардоз қилиб ҳусн латофатини оз бўлсада ўзгартирса бўлади. Аммо кишининг бўйни унинг ёшини белгилаб туради. Шунинг учун бўйинни ҳам ўз вақтида парваришлаб туриш керак. Бўйин териси юз терисига нисбатан нозик, юпқа бўлиб унда ажинлар, чизиқлар тез пайдо бўлади. Чунки бўйин ҳамиша ҳаракатда бўлади.

Асаблар бузилганда тушкун кайфиятлар натижасида бўйин терисида ўхшовсиз хунук доғлар пайдо бўлади. Юз терисини парваришлаш 25 ёшдан бошланганидек бўйин терисига ҳам шу ёшдан эътибор бериб бориш лозим. Умуман инсон териси 25 ёшдан кейин алоҳида парваришни талаб қилади.

Ёш улғая борган сари ияк ости териси салқиб бўйиндаги чизиқлар кўпайиб боради. Бўйин терисини яхши сақлаш учун бошни тез тез чайқамаслик ёстиқни баланд қўймаслик ўқиётганда, тўқиш билан шуғулланаётган пайтда бошни меъёридан ортиқ энгаштирмаслик керак.

Косметологнинг тавсияси билан бўйин ва ияк ости терисига кремлар, лимон ва апельсин шарбатидан ниқоб суртиб, сўнг совуқ сувли намакоб билан ювиш мақсадга мувофиқ.

Муяссар ЮСУПОВА, шифокор.

"ПГС" ФИРМАСИ ҚУЙИДАГИЛАРНИ СОТАДИ:

Ресторанлар, кафе ва ошхоналарни , ишлаб чиқариш ва маиший биноларни шовқинсиз юқори самарали иситиш учун ҳар хил қувватдаги иситгичлар — калориферлар.

Нархи 45000 сўмдан 50000 сўмгача.

Ташкилот ва корхоналардаги,шифохона, санаторийлардаги,дам олиш уйлари, меҳмонхоналардаги,спорт комплексларидаги ҳаммомларнинг САУНАлари учун махсус даволаш электр ускуналари.

Кичик нонвойхоналар \4 хилдаги: 160,80,32 ва 8 буханка нон пишириш қувватига эга

Мурожаат учун манзил:
Тошкент шаҳри С.Раҳимов метро бекати.
Тел: (3712) 79-14-29, 79-38-54.

ТАШКИЛОТЛАР, ФИРМАЛАР РАҲБАРЛАРИ ВА ХУСУСИЙ ШАХСЛАР ДИҚҚАТИГА!

"Исттаъмир" \Ремтеплосеть\ давлат корхонаси Тошкент шаҳри ва Тошкент шаҳрига яқин жойлашган, Тошкент вилояти туманлари ҳудудида барча диаметрдаги эски иссиқлик тармоқларини янгилайди, янги шахобчаларни қуради. Шунингдек, қозонхоналарни монтаж қилади ва таъмирлайди. Барча зарур материаллар корхонада бор.Буюртмачиларнинг материаллари асосида ҳам иш олиб борилади.

Манзилимиз: Тошкент-100, Бобур кўчаси,53.
/собиқ Фрунзе савдо маркази ёнида/
Телефонлар: 55-44-58,55-42-38.

ЎЗБЕКИСТОН КАСАБА УЮШМАЛАРИ ФЕДЕРАЦИЯСИ ИШОНЧ

Бош муҳаррир:
Саидакром САИДВАЛИЕВ

ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ:
Л.ГУЛЬ, Э.ЁҚУБОВ, Ф. МУЛЛАЖАНОВ, М. ОТАҚУЛОВ, А.СИЛЕЕНКОВ, А.СУЛТОНОВ, М.ТУЛАГАНОВА, Р.УБАЙДУЛЛАЕВА, Б.УМУРЗОҚОВ, А.ФАРМОНОВ, Ф.ХОЖИҚУЛОВА,Ҳ.ШАЙХОВ, Ф.ШОҲИСМОИЛ, З.ҚОДИРОВ.

Бош муҳаррир қабулхонаси-56-25-36
Бош муҳаррир ўринбосари-56-52-89
Масъул котиб - 56-52-78
БЎЛИМЛАР:
Касаба уюшмалари ва иқтисодиёт-56-82-79. Ахборот ва спорт-56-87-63. Маънавият ва маданият - 56-82-79.Хатлар, оммавий ишлар ва мухбирлар билан ишлаш - 56-85-43. Тижорат ва ҳуқуқ -56-85-66.

ВИЛОЯТ МУХБИРЛАРИ:
Жиззахда - 3-82-18, Наманганда - 6-22-10, Самарқандда - 35-64-24, Фарғонада - 24-58-43, Урганчда - 6-03-40, Қаршида - 5-33-71.

Газета 1991 йил 21 мартдан чиқа бошлаган.
Сотувда эркин нархда.
Манзилимиз: 700165,
Тошкент шаҳри, «Бухоро»
(собиқ «Правда Востока») кўчаси, 24-уй.
Нашр кўрсаткичи: 133; 134

Газетага 1994 йил 14 январда Ўзбекистон Давлат Матбуот қўмитаси томонидан 5 рақамли гувоҳнома берилган. IBM компьютерида терилди ва саҳифаланди. Офсет усулида босилди. Бичими А-2. ҳажми 2 босма табоқ